IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAH IN SOBOTAH – TELEFONI: UREDNIŠTVO 24-75, TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90 – TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-135 – LETNA NAROČNINA 900 DIN, MESEČNA 75 DIN, POSAMEZNA ŠTEV. 10 DIN

LETO XIII — KRANJ, SREDA, 21. DECEMBRA 1960 — ŠT. 147

GLAS

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK – OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK – OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO – IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« V KRANJU – UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR – GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Ob Dnevu JLA

TRODNEVNI NEENAKI BOJ 200 PARTIZANOV SKUPNO Z DOMAČINI V DRAŽGOŠAH PROTI MOČNIM IN OBOROŽENIM NEMŠKIM ENOTAM V JANUARJU 1942. LETA, JE VLIL NOVO VERO V LASTNE SILE IN V ZMAGO PRAVICE NAD NASILJEM. ZATO JE ODMEV TE BORBE DVIGNIL K UPORU IN OROŽJU NOVE BORCE ŠIROM PO SLOVENIJI IN ŠE POSEBNO NA GORENJSKEM. NAŠA JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA, KI SE JE RODILA PRAV V TAKIH NEENAKIH BOJIH, IN KI PRAV JUTRI, 22. DECEMBRA SLAVI SVOJ PRAZNIK, S PONOSOM OŽIVLJA SPOMINE NA TISTE DNI. OBRAMBNA MOČ ENOTNEGA IN OBOROŽENEGA LJUDSTVA NI IZGUBILA SVOJ POMEN NITI V SENCI SODOBNE TEHNIKE.

NA SLIKI: PRIPADNIKI JLA OB UPRIZORJENEM »NAPADU« NA DRAŽGOŠE, V OKVIRU PREDLANSKIH TRADICIONALNIH PRIREDITEV »PO STEZAH PARTIZANSKE JELOVICE«.

Ob pripravah za izdelavo družbenega načrta kmetijstva, gozdarstva in gradbeništva

Zakonske in organizacijske spremembe bodo ugodno vplivale na razvoj kmetijstva in gozdarstva

O predlogih družbenega načrta za prihodnje leto smo že nekaj pisali. Vendar smo se takrat omejili zgolj na industrijo. Danes pa si bomo ogledali družbene plane kmetijstva, gozdarstva in gradbeništva. – Kakor smo že pri industriji poudarili, te številke še niso dokončne in še lahko pride do manjših sprememb; do takih, ki pa bi na okvirno sliko bistveno vplivale, pa prav gotovo ne.

Pod kmetijstvom razumemo kmetijske zadruge, poslovne zveze in kmetijska posestva. Vendar bi pri poslovnih zvezah rad pripomnil to, da jih v planu za prihodnje leto nismo upoštevali kot samostojne organizacije, temveč smo za njihov dohodek povečali dohodek kmetijskih zadrug, kamor bodo z Novim letom priključene. – Kmetijstvo na splošnem je tista panoga, pri kateri je bila izdelava plana silno otežkočena zaradi nesolidnih predlogov. – To velja v večji meri tako za kmetijska posestva kakor za zadruge. Zadruge imajo premalo strokovnjakov in imajo premalo strokovnega kadra in veliko od njih sploh ni razumelo pomena in vsebine posameznih planskih postavk. Zato je tudi v tem pogledu že skrajni čas, da se kmetijske zadruge združijo. Po združitvi lahko pričakujemo, da bomo tudi od zadrug dobivali bolj resnične in smiselne podatke.

Kmetijstvo se bo v kranjskem okraju dvignilo v prihodnjem letu za 12 % proti letošnjemu po primerjanju celotnega dohodka, narodni dohodek pa se bo dvignil za 15 %. To je skoraj dvakrat več, kot znaša zvezni letni porast kmetijstva. Tako se bo celotni dohodek dvignil od 4590 milijonov letos na 5141 milijonov leta 1961, narodni dohodek pa od 893 milijonov na 1021 milijonov dinarjev.

Pri sestavi plana gozdarstva je zajeto kompletno gozdarstvo, tako domače (Gozdno gospodarstvo Kranj in Bled) kakor tuje, to so obrati podjetij s sedežem izven okraja. Zavod za planiranje se je namreč odločil, da bo vnaprej zajemal celotno proizvodnjo v našem okraju ne glede na to, kateremu podjetju pripada. – Za tuje gozdarstvo je značilno močno nihanje dohodka po posameznih letih. K temu pripomore v precejšnji meri Podjetje za urejanje hudournikov, ki pač gradi po potrebah in po razpoložljivih denarnih sredstvih v posamezni občini. Tako vidimo, da je znašal celotni dohodek tujega gospodarstva v letu 1959 102 milijona, v letošnjem letu pa samo 79 milijonov, medtem ko bo v letu 1961 zopet malenkostno porastel.

Najnižjo stopnjo porasta med danes obravnavanimi panogami ima prav gozdarstvo kot celota (domače in tuje). V prihodnjem letu bo celotni dohodek samo za 35 milijonov višji kot letos, za nekoliko manjši znesek pa se bo povečal tudi narodni dohodek. To predstavlja komaj dvoodstoten porast.

Gradbeništvo pa je tista panoga, od katere zmogljivosti poleg finančnih sredstev v precejšnji meri zavisi gradnja stanovanj in drugih objektov. Naša domača podjetja, torej podjetja s sedežem v kranjskem okraju, še zdaleč ne morejo kriti vseh potreb po gradnjah. – Zato jim priskočijo na pomoč tuja podjetja kakor SGP Gorica, Gradis Ljubljana in druga. Ta podjetja opravijo v našem okraju skoraj četrtino vseh gradbenih storitev. Vendar tudi naši podjetji Projekt in Tehnik gradita na tujem, vendar v manjši meri.

Celotni dohodek v gradbeništvu bo znašal prihodnje leto 5440 milijonov dinarjev, to je za 575 milijonov več kot letos. Od tega odpade na tuje gradbeništvo letos 1359, prihodnje leto pa 1545 milijonov dinarjev. Celotni narodni dohodek pa se bo dvignil za skoro 12 odstotkov.

Kljub temu, da smo v kmetijstvu nad zveznim procentom povprečja, še vedno ne moremo biti zadovoljni z našim porastom. – Z ozirom na sedanje stanje v kmetijstvu, je ta porast odločno prenizek. Verjetno se bomo lahko po združitvi pohvalili s hitrejšim napredovanjem našega kmetijstva. – Vse prenizek porast pa je zabeležen tudi v gozdarstvu. Upravičeno lahko pričakujemo, da bo zakon o gospodarjenju z gozdovi omogočil tudi gozdarstvu hitrejši tempo razvoja. Za gradbeništvo pa lahko rečemo samo to, da je zmogljivost tega proti potrebam še vedno prenizka. Rakava rana večine naših gradbenih podjetij je zastarela mehanizacija. -vk

Ob konferenci Občinskega komiteja LMS v Železnikih

Nove naloge

V soboto, 17. decembra, je bila v Železnikih v domu Partizana občinska konferenca LMS. Poleg številnih delegatov so konferenci prisostvovali tudi gostje, med njimi član predsedstva CK LMS, Jaka Bogataj, predsednik OK LMS Kranj, Zdravko Krvina, sekretar ObK ZKS Železniki, predsednik ObO SZDL, predsednik ObSS, podpredsednik ObLO Železniki ter drugi gostje.

Dosedanji predsednik Janez Taler je prebral na konferenci poročilo, v katerem je načel nekatera bistvena vprašanja dela v organizaciji LM v železniški občini. Pokazal je na nekatere kadrovske probleme in ugotovil, da ni nobenega mladinca v občinskem ljudskem odboru, da pa je situacija v svetih pri ObLO nekoliko boljša. Dejal je, da za tako stanje včasih v precejšnji meri kriva mladina sama! Nadalje je povedal, da ima mladina velike naloge tudi v okviru stanovanjske skupnosti, ki na tem terenu še niso povsem zaživele. Z večjo zainteresiranostjo prebivalstva za komunalne probleme se bo aktiviziralo tudi delo stanovanjskih skupnosti. V Železnikih je pereče vprašanje dela organizacije LM – vprašanje neorganizirane mladine. Letos so ustanovili številne nove aktive v Selcih, Dražgošah, Martinj vrhu in čevljarni Ratitovec. Še zlasti je bila aktivna organizacija LM ob proslavah Dneva mladosti, za kar je dobila tudi svoje priznanje – prvo nagrado na tekmovanju, ki ga je razpisal OK LMS Kranj – radio aparat. Uredili so si klubsko sobo in jo opremili z denarjem, ki si ga je organizacija sama prislužila. Manj uspehov kot drugod je bilo doseženih na področju idejno političnega dela. Kljub temu, da so imeli vsestransko podporo s strani DU, delo ni bilo tako plodno. Pripravili so večerni politični tečaj, seminarje za mlade člane DS in sindikalnih odborov, sedaj pa je v teku seminar za mlade člane ZK. V posameznih diskusijah, so mladi ljudje spregovorili o nekaterih življenjskih problemih mladih ljudi, o društveni aktivnosti, še zlasti o športu. Ob koncu konference je spregovoril tudi predsednik OK LMS, tovariš Zdravko Krvina, ki je govoril o življenjskih problemih mladih ljudi. Dejal je, da je bistvena naloga organizacije LM, da se zanima za mlade ljudi, za njihove stanovanjske razmere, prehrano, itd. Poudaril je, da bo problem neorganizirane mladine s tem, da se bo mladinska organizacija zanimala zanjo še v večji meri kot doslej, popolnoma odpadel. Organizacija LM v proizvodnji mora več razpravljati o perspektivnih planih, razvoju podjetja, strokovnem izobraževanju, nagrajevanju po učinku.

S krajevne konference SZDL Plavž na Jesenicah

Ljudje so pripravljeni,

potrebna je le še dobra organizacija delovnih akcij za urejevanje naselja

Na krajevni konferenci, ki je bila pred kratkim na terenu Plavž na Jesenicah, so navzoči največ govorili o urejevanju okolja v tem novem delavskem naselju. Večina prebivalcev, kot so izjavljali na konferenci, se nikakor ne brani prostovoljnega dela. Toda pri tem je potrebna dobra organizacija in razumevanje za ta dela tudi v občinskih organih. Doslej je bilo prostovoljno delo večkrat brez uspeha. Material so prevažali in premetavali en dan na en kup, drugi dan spet drugam itd. To je ljudi demoraliziralo.

V tem naselju je treba še marsikaj urediti. Razsvetljavo ima samo glavna ulica. Potreben je vodovod in mnoge druge komunalne ureditve. Prebivalci to vedo in so pripravljeni sami delati. O tem so večkrat govorili tudi na zborih volivcev in dajali predloge, kako in kaj naj bi začeli. Toda predlogi prebivalcev dostikrat niso bili upoštevilni. Čutiti je bilo nezadostno sodelovanje terenskih organizacij z ustreznimi občinskimi organi. – Volivci imajo zato občutek, da so njigovi predlogi le formalnost. Zato so zahtevali na zboru, da je v prihodnjem delu njihove krajevne organizacije SZDL treba najti predvsem pravilno sodelovanje z občinskimi organi in šele potem dobro pripraviti delovne akcije, v katerih so stanovalci pripravljeni množično sodelovati, da čimprej urede svoje naselje. M. K.

OBČINSKA KONFERENCA LMS V ŽIREH

V nedeljo, 18. decembra, je bila v Žireh obč. konferenca LMS. – Med drugimi gosti je konferenci prisostvoval tudi zastopnik OK LMS Kranj. Na konferenci so delegati in gostje na široko spregovorili o delu organizacije LM v preteklem letu. Ob koncu so izvolili tudi novo vodstvo organizacije za prihodnje leto.

„Po stezah partizanske Jelovice"

300 mladih smučarjev

iz vseh krajev Gorenjske se bo pomerilo v Ribnem

Iz vseh šol našega okraja bo prišlo v Ribno 15. januarja več kot 300 mladih smučarjev; pionirjev in pionirk. Pomerili se bodo v smučarskem teku in streljanju z zračno puško. Ta prireditev – kot predvidevajo organizatorji, bo ena izmed najmnožičnejših manifestacij zimsko-športnih tekmovanj v okviru vseh prireditev »Po stezah partizanske Jelovice«.

Tekmovanje organizira TVD Partizan Bled. Iz vseh šol (ki jih je v okraju nad 100) se bo tekmovanja udeležilo 76 ekip. Seveda pridejo v poštev samo pionirji v starosti nad 12 let. Za mlajše bi bilo potovanje in tekmovanje le prehud napor. Če ne bodo ugodne snežne razmere za smučarski tek se bodo ekipe udeležencev pomerile v prostem teku po gozdu.

Pionirski odredi in šolska vodstva, ki so že obveščena o tem tekmovanju, bodo lahko izkoristila čas do tega srečanja za načrtne treninge pred dokončno sestavo ekip. Če bo dovolj snega je upati, da se bodo pionirji dobro odrezali na tem okrajnem tekmovanju.

Seja organizacijske komisije Ob SZDL Kranj

O odborniklh in državljanih

KRANJ, 20. decembra.

Včeraj se je sestala organizacijska komisija pri Občinskem odboru SZDL v Kranju. Razpravljali so predvsem, kako obveščati državljane o raznih predlogih še preden o tem razpravlja Občinski ljudski odbor. Izoblikovala se je ugotovitev, naj bi krajevna organizacije SZDL tesneje sodelovale z odborniki. Odborniki navadno že več dni pred sejo ljudskega odbora prejemajo ustrezno gradivo o zadevah, ki so na dnevnem redu. Odbornik je zavzemal določena stališča samo na osnovi svojih osebnih pogledov na stvari. Ni pa vedel stališča volivcev, državljanov.

Ko so na komisiji govorili o dosedanjih slabostih, so predlagali, naj bi odslej organizacije SZDL skušale skupno z odbornikom pretresti razne probleme pred sejo ObLO. Zlasti, kadar je na dnevnem redu določen problem, ki zelo zanima državljane. Odbornik naj bi šel na sejo ObLO z izdelanim stališčem državljanov – volivcev iz svojega kraja.

-l .c.

Ob 10-letnici samoupravljanja lesno-industrijskega obrata „Tomaž Godec"

Dograditev velike industrijske dvorane

Bohinjska Bistrica – V lesno industrijskem obratu »Tomaž Godec« v Bohinjski Bistrici so pred dnevi dogradili veliko industrijsko dvorano, v kateri bodo v prihodnjih dneh pognali stroje ter pričeli s predelovalno proizvodnjo. Dograditev te velike industrijske delavnice je bila združena z 10-letnico samoupravljanja omenjenega delovnega kolektiva. Minulo soboto, ob zaključku proslav ob občinskem prazniku, so podelili kar preko 160 pismenih priznanj in nagrad delavcem, ki so že nad 10 let v podjetju. Člani vseh delovnih kolektivov v Bohinju pa so zatem prisostvovali svečani akademiji, posvečeni 10-letnici delavske samouprave. Nad 700 domačinov se je zbralo v lepo urejeni, pravkar dograjeni industrijski dvorani. Slavnostnemu govoru, ki ga je imel predsednik Občinskega sindikalnega sveta tov. Janko Brate, je sledil kulturno umetniški program, ki so ga izvajali člani ljubljanske Opere in Drame. To je bilo hkrati prvo gostovanje solistov ljubljanskih gledališč v Bohinju, kar je dalo prireditvi še svečanejše obeležje.

V Žabnici za 20-letnico vstaje

Preteklo nedeljo je bil v Žabnici občni zbor organizacije Zveze borcev NOV. Na zboru so sprejeli program dela za prihodnje leto, v katerem hočejo zlasti dostojno počastiti 20-letnico vstaje. Zato so se odločili, da bodo 27. marca, v okviru njihovega krajevnega praznika, razvili tudi prapor organizacije. Odkrili bodo tudi dve spominski plošči na krajih, kjer so bili 1941. ustanovni sestanki dveh organizacij OF. Prav tako so se zbrali in pripravili vse potrebno za ogled znanih partizanskih krajev na Dolenjskem. Obiskati nameravajo: Turjak, Kočevje, Ribnico, Bazo 20 na Rogu itd. Hkrati bodo v prihodnjem letu uredili prostor za njihovo organizacijo, pomagali nekaterim članom, da bodo prišli do ustreznega stanovanja in podobno.

P. L.

OBRAZI in POJAVI

Cigareta in ugled

Jurčič trdi v »Desetem bratu«, da ima sloveči angleški romanopisec Walter Scott navado, da pričenja vse svoje romane v gostilnah. Tega se je pozneje tudi Jurčič mnogokrat držal. Če je bila za ta dva velika pisatelja krčma »izhodišče romanov«, je zame vožnja v avtobusih izhodišče za »obraze in pojave«. – Že drugič sem naletel med vožnjo na primer, ki nikakor ne spada v kulturno obnašanje.

V soboto zvečer sem se peljal iz Tržiča domov. Ura je bila že skoraj pol sedmih, zato sem pospešil korake, da ne bi zamudil avtobusa. Kakor skoraj vsako soboto je bil tudi tokrat avtobus popolnoma poln. Sprevodnik je moral izkoristiti vso svojo moč, da se je prerival med ljudmi. – Prav pred mano pa sta stala dva fanta, ali bolje rečeno fantiča. – Prvemu je bilo kvečjemu kakih štirinajst let; nosil je svetlorjav plašč. Drugemu pa bi človek prisodil tri leta več. Ne oziraje se na gnečo, sta mirno kadila in puhala dim po ljudeh. Tudi opombe sopotnikov: »Pazite, da mi ne ožgete plašča, obleke ...« se jima niso zdele pomembne. Tedaj se je prerinil do njiju sprevodnik. – Ostro je povedal, da je v avtobusu in še posebej v taki gneči prepovedano kaditi. Zahteval je, da takoj ugasneta cigareti. Toda fantiča sta še nadalje mirno vlekla svoji cigareti. Ženska za mano je pripomnila: »Ako bi s tako vnemo jedla kos kruha, bi že razumela, toda ...«

Vse take ali podobne pripombe so šle kar mimo ušes naših junakov. – Še dvakrat ju je opomnil sprevodnik. Uspeh je bil podoben prejšnjim. Na postaji Pristava sta izstopila še vedno s cigareto v ustih. Šele, ko je prvi v svetlorjavem plašču že stal zunaj na cesti, je odvrgel ogorek rekoč: »Zdaj nima smisla, da kadim, ker nisem v avtobusu. Premalo ljudi me vidi.« »Torej si tudi ti zato kadil!?« sem še razločno ujel glas drugega.

P-k

TE DNI PO SVETU

PODPREDSEDNIK KARDELJ SE JE VRNIL V DOMOVINO

Podpredsednik zveznega Izvršnega sveta Edvard Kardelj s soprogo se je po uradnem obisku v ZAR, kjer je bil osem dni, vrnil v ponedeljek z letalom iz Kaira v Beograd. V zvezi z razgovori s predsednikom Naserjem in njegovimi sodelavci je Edvard Kardelj dejal: »Z zadovoljstvom lahko rečem, da so naša gledišča do vseh bistvenih vprašanj mednarodnih odnosov ko tudi doslej enaka.«

POZIV FAM VAN DONGA

Predsednik vlade Demokratične republike Vietnama Fam Van Dong je poslal indijskemu premieru Nehruju pismo, v katerem ga poziva, naj zastavi svoj vpliv in ugled, da bi sprejeli odločne ukrepe za ureditev položaja v Laosu.

STALIŠČE STANLEYVILLA

Administrativni upravnik Stanleyvilla Bernard Salumu je imel po sestanku z ministrom za predsedniške posle ZAR Alijem Sabrijem in bivšim veleposlanikom ZAR v Kongu Muradom Galebom razgovor z novinarji, kjer je poudaril, da je vzhodna pokrajina Konga »pripravljena vzeti nase vso odgovornost za osvoboditev Konga«.

»DUBRAVO« JE ZAUSTAVILA FRANCOSKA VOJNA LADJA

Podjetje »Atlantska plovidba« v Dubrovniku je te dni prejelo radiogram poveljstva parnika »Dubrava«, v katerem je rečeno, da je jugoslovansko ladjo na odprtem morju ustavila francoska vojna ladja.

PRIPRAVE ZA IZRAELSKO ATOMSKO BOMBO

Uradni ameriški krogi izražajo zaskrbljenost v zvezi z možnostjo, da bi tudi Izrael začel proizvajati atomsko orožje.

ZAČETEK KAMPANJE

Točno opolnoči v noči med nedeljo in ponedeljkom se je uradno začela v Franciji kampanja za referendum v Alžiriji, ki bo dne 8. januarja prihodnje leto.

KONFERENCA VODITELJEV AFRIŠKIH DRŽAV

Uradni krogi v Conakryju izjavljajo, da je predsednik gvinejske republike Sekou Touré sprejel povabilo maroškega kralja Mohameda V., naj se udeleži konference voditeljev afriških držav, ki bo v kratkem v Maroku.

Ljudje in dogodki

Upor zatrt

V Addis Abebi je spet mir. Pripadniki etiopskih oboroženih sil s pomočjo prebivalstva iščejo po mestu zadnje skrite upornike. Spet so vzpostavili prekinjene telegrafske in telefonske zveze s pokrajinami in z drugimi državami in spet je začel normalen promet na mednarodnih letalskih progah. Državljani se počasi vračajo na delo. — Civilne ustanove in državna administracija so že začele delati. Tudi preskrba prebivalcev se počasi normalizira.

Samo poškodovana poslopja kažejo, da se je pred kratkim tu nekaj zgodilo. Do upora je prišlo prejšnjo sredo, ko je poveljnik cesarske garde pozval na upor vse poveljnike etiopskih vojaških sil. Tedaj je bil cesar Heile Selasie na uradnem obisku v Braziliji. Uporniki so to odsotnost izkoristili in izsilili od njegovega sina izjavo, da prevzame v deželi oblast. Pred tem so razširili vest, da je cesar umrl.

Kljub temu se poveljniki oboroženih sil etiopske armade niso postavili na stran upornikov. Uporniki so bili tako izolirani v cesarski palači, kjer so kot talce zaprli tudi nekatere ministre. Ko so s skupno akcijo oboroženih sil izgnali upornike iz palače, so le-ti pred odhodom vse talce pobili. Skupno število žrtev upora cenijo na preko dva tisoč.

Kdo je pravzaprav pobudnik upora, za sedaj še ni znano. Ko se je cesar Heile Selasie vrnil v domovino, je bil red pravzaprav že obnovljen. Ko nekatere tuje agencije poročajo o posameznih podrobnostih neuspelega državnega udara, navajajo, da so v njem sodelovali izključno oficirji cesarske garde. Zato je vprašanje, koliko ta upor ni bil samo prestižnega značaja.

Etiopija je najstarejša država na afriškem kontinentu. Njena velikost je 1,200.000 kv. kilometrov in ima okrog 20 milijonov prebivalcev. — V drugi polovici prejšnjega stoletja je herojsko kljubovala poizkusom kolonialističnih armad, da bi jo osvojile. Znana je zmaga nad italijanskimi zavojevalci 1896. leta pri Adui. V zadnjem času je Etiopija hitreje stopila na pot napredka. S priključitvijo bivše italijanske kolonije Eritreje je dobila pristop k Rdečemu morju in si odprla okno v svet.

Etiopija si že 4000 let sama reže kruh, ki je še trd in ga ni na pretek. Vsi želimo, da bi ga bilo v prihodnje še več — za vse dovolj.

O šolskih mlečnih kuhinjah

Svet za šolstvo, prosveto in kulturo pri ObLO Bled je na zadnji redni seji med drugim obravnaval stanje šolskih mlečnih kuhinj v občini. Navzoči so ugotavljali, da uspešnejše delovanje mlečnih kuhinj v šolah otežkočajo različne ovire, ki so v glavnem materialnega značaja. V zadnjem času je občinski ljudski odbor pomagal šolskim mlečnim kuhinjam z dotacijami, tako da so nabavili precej posode, opreme, ponekod pa tudi štedilnike, ker že v bližnji prihodnosti nameravajo uvesti topel obrok malice za otroke tudi v tistih šolah, kjer jih doslej še niso uvedli. Dobro so poskrbeli za delovanje šolskih mlečnih kuhinj zlasti v Gorjah in na Bohinjski Beli. Težavneje pa je v Ribnem, kjer v šoli ni primernega prostora, da bi otrokom lahko kuhali. — Svet za šolstvo je na svoji seji izrazil nezadovoljstvo, ker stanovanjske komisije kljub intervenciji Sveta niso poskrbele za primerno stanovanje stranki, ki stanuje v šoli, da bi se ta lahko preselila. Prostorov za različne potrebe, kakor za šolsko mlečno kuhinjo ali za tehnični pouk in podobno je v zgradbi ribenske šole sicer dovolj, le da bi z razumno stanovanjsko politiko morali pristojni organi omogočiti, da bi ti prostori v prvi vrsti služili koristim in potrebam šole. Na Bledu še do danes niso uspeli uvesti toplega obroka — malice. Že precej časa je od tega, ko je posebna komisija Sveta za šolstvo izdelala podroben načrt, kako bi bilo moč z majhnimi izboljšavami preurediti prostor za kuhinjo. Od tedaj so iskali tudi že nove možnosti za ureditev tega vprašanja. Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje je Svet za šolstvo predložil predlog potreb za denarno podporo, vendar je omenjena ustanova prav v zadnjem času, seveda po precej dolgem zavlačevanju odgovorila negativno. Prizadevanje posameznikov, ki se zavzemajo za to, da bi bil ta problem tudi na Bledu ugodno rešen, je treba vsekakor podpreti. Kaže, da bo ta stvar končno vendarle prodrla. -jb

BELEŽKA

ZAKAJ TAKO?

Leta 1957 je bil zgrajen nov železobetonski most čez reko Savo na cesti II. reda Lesce—Bled. — Vzporedno z gradnjo mostu je bilo treba zgraditi tudi približno 300 m novega cestišča, ker je most postavljen kakih 50 m više od starega mostu, katerega sledov ni nikjer več. Ostala pa je stara cesta, ki je prevlečena s precej debelo plastjo asfalta. Ta del stare ceste moti voznike, predvsem tujce, seveda najbolj v nočnem času. Sicer res ni moč kar tako zapeljati nanjo, vendar je že marsikdo ustavil in si belil glavo, kam vodi, ker ni, zlasti iz leške strani tako vidno, da je pred prepadom ograja. Ali ne bi kazalo, da bi asfaltno plast ceste odstranili, jo prekuhali (po mnenju strokovnjakov je to hitro izvedljivo) in bi z njo asfaltirali kak drug prepotreben del cestišča, ki čaka na to. Spomladi pa bi cestišče prerasla trava, ki bi zabrisala sledove nekdanje ceste in s tem tudi vse dosedanje nevšečnosti.

Več razumevanja

Iz redne skupščine šoferjev in avtomehanikov

Preteklo nedeljo je bila v sejni dvorani OLO v Kranju redna letna skupščina Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije — podružnice Kranj. — Navzoči so bili številni predstavniki združenja nekaterih podružnic in Komisije za prometno varnost. Glavno poročilo je podal predsednik podružnice Vinko Mravlje. Po prebranih referatih in poročilih je sledila živahna razprava, v katero je poseglo 21 delegatov, med njimi tudi predsednik Združenja šoferjev in avtomehanikov za LR Slovenijo Rudolf Cerar. Načeli so vrsto problemov, ki jih imajo šoferji avtobusov in kamionov, zaradi neurejenih parkirnih prostorov v nekaterih krajih; zato so vedno izpostavljeni mandatnemu in upravnemu kaznovanju. Reševali so še druga izredno važna vprašanja našega prometa, tako v zvezi z vozniškimi dovoljenji, pridobitvi raznih kategorij, prenehanju poklicnega opravljanja tega poklica, prenočišča, prevozi, avto stoparji, ki jih je v zadnjem času vedno več, zlasti študentov in za katere šofer odgovarja ob morebitni nesreči; zato je skupščina upravičeno grajala, ker se tega pomembnega zbora ni udeležil noben predstavnik prometnih organov. Tudi predstavniki množičnih organizacij niso bili navzoči. Kritizirali so dejstvo, da so šoferji primorani, zlasti poleti piti limonado in druge brezalkoholne pijače, ki so mnogo dražje kot na primer vino.

Kritizirali so tudi Okrajni odbor združenja šoferjev okraja Kranj in pri tem ugotovili, da je ta organ že več kakor leto dni samo še na papirju. Mnogi so predlagali, da bi ga razpustili. To so zahtevale vse 4 podružnice na Gorenjskem, vendar so našli kompromisno rešitev s tem, da bo moral ta okrajni organ sklicati redno letno okrajno skupščino in podati obračun svojega dela.

V ORGANIZACIJO ŠE VEČ MLADINE

Žabnica — Preteklo nedeljo je bila v Žabnici konferenca LMS. Žabniški mladinski aktiv je doslej predvsem organiziral mladino pri športnem, kulturnem in družabnem udejstvovanju. Za vse to se mladina zelo zanima, zato bo tako dejavnost potrebno še okrepiti in pritegniti za delo še več mladih ljudi. Govorili so tudi o ideološki vzgoji, ki ji bodo v prihodnje posvetili več pozornosti. Uspehi mladinske organizacije v Žabnici dokazujejo, kako potrebna je organizacija, ki jih združuje in usmerja njihovo delo na najrazličnejših področjih.

MARKSISTIČNI KLUB PRIČEL Z DELOM

Škofja Loka

V Domu Zveze borcev v Škofji Loki so letošnjo jesen odprli klubske prostore, ki vedno znova privabljajo številne obiskovalce. — V popoldanskih urah se zbira mladež, v večernih urah pa odrasli državljani. Pred dnevi pa je začel v teh okusno opremljenih prostorih delovati marksistični klub aktiva Ljudske mladine iz gimnazije. — Član kluba lahko postane vsak gimnazijec, ki se zanima za idejnopolitična vprašanja.

Ustanovili bodo mladinsko organizacijo

Za sedaj vprašanje prostorov

Bitnje — Ko je mladina iz Bitenj videla delo in uspehe mladinske organizacije v Žabnici, je sklenila, da tudi ona ustanovi lastno mladinsko organizacijo. V tem kraju je namreč veliko mladih ljudi, celo več kot v Žabnici, vendar doslej niso bili povezani v nobeni organizaciji, zato tudi kulturno, športno in družabno življenje ni moglo zaživeti tako, kot bi moralo. Zato so imeli 15. decembra letos posvetovanje, na katerem so s pomočjo LM Slovenije sestavili pripravljalni odbor, ki bo organiziral mladinsko konferenco, na kateri bodo izvolili mladinsko vodstvo in sprejeli v svoje vrste vse tiste mladince in mladinke, ki še niso člani LMS.

Na posvetovanju so živahno razpravljali o vsestranskem kulturno-prosvetnem in športnem delovanju ,ki pa bo moglo zaživeti le s pridobitvijo primernih prostorov. Če bi jim dodelili kletne prostore tamkajšnjega gasilskega doma, kar bi bila sicer le začasna rešitev, bi lahko pričeli z delom. Mladina iz Bitnja upa, da bodo gasilci razumeli njihove težnje in želje in jim te prostore odstopili.

ZA DAN JLA NA BLEDU

Za praznovanje letošnjega dneva JLA so se v blejski občini dokaj dobro pripravili. — Občinski odbor Združenja rezervnih oficirjev je v dneh pred praznikom organiziral vrsto različnih športnih tekmovanj med ekipama rezervnih oficirjev Bled in Gorje ter garnizije JLA. Tekmovalne skupine se bodo pomerile v odbojki, streljanju, šahu, kegljanju in namiznem tenisu.

V sredo, 21. decembra, bo prirejena v počastitev praznika JLA svečana akademija s kulturnoumetniškim programom. Izvajalci bodo člani prosvetnega društva, vojaki in pevski zbor. Po svečani akademiji pa bo družabni večer za vse rezervne in aktivne oficirje ter podoficirje, ki jo bodo pripravili vojaki in podoficirji JLA. -jb

V ISKRI 120 PROSTOVOLJCEV NAD PLANOM

Krvodajalska akcija, ki se bo nadaljevala po Gorenjskem do konca decembra, je te dni v kolektivu Iskra v Kranju, in sicer od 20. do vključno 22. tega meseca. Organizatorje RK in druge so delavci tega kolektiva nepričakovano prijetno iznenadili. Namesto 480 delavcev, kolikor naj bi jih ta humana akcija zajela po vnaprej postavljenem planu, so že prvo dopoldne imeli zabeleženih 600 imen delavcev in delavk, ki so pripravljeni oddati del krvi, da bi rešili življenje drugim. -l. c.

Svečan sprejem

RIBNO — Za državni praznik, 29. november, so tudi na osnovni šoli v Ribnem sprejeli 12 cicibanov v pionirsko organizacijo. Tega svečanega sprejema so bili najmlajši zelo veseli in so takoj pričeli s pridnim sodelovanjem. Nekateri od njih se bodo vključili tudi v tamkajšnjo pionirsko zadrugo. Ta je zelo uspešna in je za svoje delo dobila pred kratkim najvišjo okrajno nagrado v vrednosti 25.000 dinarjev. Letos so namreč mladi zadružniki pridelali 7000 kilogramov krompirja in 5000 sadik črnega ribeza. Marljivi pa so bili tudi sadjarski, vrtnarski in vrtičarski krožek.

Sedaj se pionirji pridno pripravljajo na praznovanje novoletne jelke. -an

AKADEMIJA V POČASTITEV JLA

Kamnik — Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev je za praznik JLA organiziralo akademijo. V popolnoma zasedeni dvorani kulturnega doma so izvajali program: godba »Solidarnosti«, pevski zbor »Lira«, recitatorji gimnazije in dramski odsek »Solidarnosti«. Po akademiji je bil uspel družabni večer v mali dvorani doma. Tudi gimnazija je organizirala posebno proslavo.

DELAVNI GOZDOVNIKI

Kamnik — Gozdovniki kamniške občine, organizirani v četi »Bistriški gamsi«, so na občnem zboru v Kamniku ugotovili ugodno bilanco dela v preteklem letu. Organizirali so taborjenje v Brišah, Lescah in na Veliki planini, prirejali izlete v kamniško okolico in se večkrat pomerili s sosednjo domžalsko četo v športnih disciplinah in orientacijskih pohodih. Četa, ki šteje 35 članov, si je zadala nalogo, pomnožiti svoje vrste s pritegnitvijo novih članov.

Težave šolarjev v Tuhinjski dolini

Iz Špitaliča in Motnika v Tuhinjski dolini obiskuje osemletko na Vranskem 18 otrok. Ko je bil na Vranskem ukinjen dijaški dom, so se vozili otroci 10 km daleč s kolesom. Zdaj je v Špitaliču in Motniku 18 otrok, ki obiskujejo osemletko na Vranskem, ker se zaradi drugega tujega jezika ne morejo prešolati na kamniško osemletko. Starši so zato zaprosili podjetje Ljubljana Transport, da bi podaljšala avtobusno progo iz Motnika do Vranskega. Podjetje je sicer pripravljeno ugoditi prošnji, vendar zahteva za prevoz dijakov vsakodnevno celo voznino 100 din, poleg tega pa še 25 odstotkov te cene za mesečno dijaško karto. S tem si podjetje pač skuša zagotoviti kritje stroškov za vsakodnevno vožnjo, češ da je promet pri ostalih odraslih potnikih negotov. Vendar je ta bojazen pretirana, saj so na Vranskem najbližji zdravnik, lekarna in veterinar. Podjetje je sicer obljubilo v korist otrok vračunati eventuelni dobiček, ki bi ga dal za prevoz ostalih potnikov, vendar tu ni zagotovila, da ne bi proge sredi zime ukinili, če ne bi bil promet drugih potnikov zadosten. Tako bi morali učenci iz Špitaliča plačati na mesec za prevoz v šolo 3250 dinarjev. — Krajevni odbor se je obrnil na avtoprevozno podjetje v Celje, če bi lahko prevzelo promet na tej progi pod ugodnejšimi pogoji za učence.

Tudi tisti dijaki iz Tuhinjske doline, ki se vozijo v šolo na kamniško osemletko, imajo težave, ker jih je okrog 50, je avtobusno podjetje Ljubljana Transport uvedlo posebno avtobusno progo, vendar je odhod avtobusa iz Kamnika ob 13.30, pouk pa se konča ob 12.15. Ker na nobeni osemletki nimajo prostora, kjer bi se dijaki zadržali do odhoda avtobusa, so prisiljeni čakati na odhod na trgu, v deževnem vremenu pa se stiskajo pod hišnimi napušči, med podboji vrat in na odprti verandi delikatese. — Potrebno bi bilo, da bi šolski avtobus odhajal iz Kamnika, takoj po pouku, ali pa bi morali dijakom zagotoviti čakanje v toplem prostoru.

ŠČETARNA OSTANE V KOMENDI

V Komendi sta se ščetarna in mizarsko podjetje zaradi lažjega poslovanja združili v podjetje — »Sloga«. Ugotovljene pa so bile pomanjkljivosti pri poslovanju, zato je ObLO Kamnik imenoval novo vodstvo. Delavci ščetarne so se izrekli proti predlogu, da se ščetarna preseli v Moste, ker bi delavci morali po slabih poteh hoditi na novo delovno mesto.

Iz kamniškega kota

PRODAJALNA »PLANIKE« TUDI V KAMNIKU

V Kamniku bo z novim letom odprla lastno trgovino tudi tovarna čevljev »Planika« iz Kranja. — Lokal bo uredila v Janežičevi hiši na klancu, kjer je zdaj vinotoč Vis. Vinotoč bo ostal v isti hiši, samo z vhodom iz Kolodvorske ulice.

DOM NA VEGRADU

V Stahovici pri Kamniku so na hribu Vegradu nad žago lesnega podjetja »Silva« že lani začeli zidati kulturni dom, za katerega so ljudje v materialu in z delom prispevali že 2 milijona; pri gradnji pa je bilo porabljenih 7 in pol milijona dinarjev. Za izgradnjo doma potrebujejo še 8 milijonov dinarjev.

TEŽAVE V MLAKI

V Mlaki pri Komendi so sestanki vseh družbenih organizacij v prostorih lončarske zadruge, ker drugega prostora ni. Nujno pa bi rabili skromen prostor za prodajo kruha, ki naj bi ga dovažala kamniška pekarna vsak dan.

DOMŽALE PRED KAMNIKOM

V Domžalah so že odprli novo trgovino s samopostrežbo, v Kamniku pa so se dela pri gradnji trgovskih prostorov v novem stanovanjskem bloku na Grabnu tako zavleklá, da bo trgovina s samopostrežbo lahko odprta šele v februarju.

Osnovne značilnosti reorganizacije socialnega zavarovanja

Kdo bo plačal?

Večji izdatki za bolezni in nesreče v podjetju bodo zmanjšali osebne dohodke - Na Gorenjskem pet samostojnih zavodov

Socialno zavarovanje je v zadnjih letih brez dvoma doseglo znatne uspehe, vendar je v sorazmerju z razvojem družbenega upravljanja nasploh nekoliko zaostalo. Pri zbiranju in še bolj pri trošenju sredstev socialnega zavarovanja so zavarovanci in komuna do sedaj bili premalo zainteresirani, ker so bili skladi socialnega zavarovanja neodvisni od življenja in gospodarjenja v komuni.

Z novimi predpisi pa se socialno zavarovanje vključuje v gospodarski sistem v komuni in s tem postaja del komunalnega sistema.

Osnutek zakona o samoupravljanju in izvajanju socialnega zavarovanja predvideva formiranje naslednjih skladov:

1. sklad zdravstvenega zavarovanja v občini, 2. skupni sklad zdravstvenega zavarovanja v republiki, 3. sklad pokojninskega zavarovanja v republiki, 4. sklad invalidskega zavarovanja v republiki, 5. sklad za otroške dodatke v federaciji.

Za nas bo najbolj zanimiv sklad zdravstvenega zavarovanja v občini, ker tega zavarovanci v času svojega aktivnega dela najbolj koristijo. Vsaka občina bo morala odločiti o tem, ali naj se sklad zdravstvenega zavarovanja formira v občini ali pa naj se združi z enakim skladom sosednje občine. To bo seveda odvisno od rentabilnosti občinskega sklada. Če se dve ali več občin ne bodo mogle zediniti o združitvi, bo o tem odločal republiški izvršni svet.

Sklad zdravstvenega zavarovanja v občini ali za več občin bo samostojen in bo pravna oseba. — Sklad bo imel svoje samoupravne organe: skupščino, predsedstvo in ustrezajoče odbore. — Predsednik sklada bo sklad zastopal pred drugimi organi, organizacijami in zavodi.

Sklad zdravstvenega zavarovanja se bo finansiral:

— iz rednega prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki ga bodo vplačevali: gospodarske organizacije, organi, ustanove in zasebniki po enotni stopnji za vso državo, določeni za 5 let naprej. Prav tako bodo v ta sklad prihajala sredstva iz posebnega prispevka, ki ga bodo plačevale posamezne panoge industrije, ki v sorazmerju z drugimi panogami trošijo več sredstev. Tudi ta prispevek bo določen za vsako panogo v državi enako. To je pomembno predvsem zato, ker se je do sedaj posebna stopnja prispevka določala znotraj ene panoge različno in so bila podjetja v isti panogi v neenakopravnem položaju. Naslednji vir za zdravstveno zavarovanje bodo dohodki iz obveznega pozavarovanja, ki jih bo plačeval skupni sklad zdravstvenega zavarovanja v republiki zaradi objektivno večjih stroškov za zdravstveno zavarovanje pri posameznih skladih. Končno bodo v ta sklad prihajala sredstva iz izrednih prispevkov, ki jih plačajo zavarovanci, občinski ljudski odbor in gospodarske organizacije, organi in ustanove takrat, kadar nastopi pri skladu zdravstvenega zavarovanja primanjkljaj.

Določila zakona o kritju primanjkljaja so naslednja: če sklad s svojimi rednimi dohodki in rezervo sklada ne krije izdatkov, nastopijo ukrepi, ki obvezujejo zavarovance, komuno in vse gospodarske organizacije, organe in ustanove, da pokrijejo primanjkljaj sklada.

V takem primeru lahko skupščina sklada v soglasju z občinskim ljudskim odborom predpiše izredni prispevek, ki ga plačajo vsi zavarovanci na področju sklada, in sicer do višine enega odstotka osebnih dohodkov. Razumljivo je, da ta prispevek plačajo zavarovanci od svojih rednih mesečnih prejemkov.

Če primanjkljaj sklada s tem prispevkom ni pokrit, mora za kritje prispevati občinski ljudski odbor iz svojega proračuna, in sicer do višine enega odstotka letnega zneska osebnih dohodkov na področju občine. Če posluje sklad zdravstvenega zavarovanja za več občin, plačujejo ta prispevek vse občine, za katere sklad posluje.

Če tudi ta sredstva ne zadostujejo za kritje primanjkljaja sklada zdravstvenega zavarovanja, mora občinski ljudski odbor na predlog skupščine sklada predpisati izredni prispevek vsem zavezancem prispevka, in sicer do višine enega

Brez bistvenih sprememb

Zadnji čas se je med ljudmi hitro raznesla vest: po Novem letu bo vse dražje. Te govorice so med ljudmi kaj hitro našle odmev. — Pri nekaterih je to vzbujalo negodovanje in nezadovoljstvo, pri drugih, zlasti pri tistih, ki so imeli denar, pa pretirano nakupovanje. Vsi taki ali podobni pojavi negativno vplivajo na ljudi, zato smo se pozanimali na pristojnem mestu, kako je torej s to stvarjo.

Razlogov, da se bodo po Novem letu dvignile cene za polovico ali še več, kakor so prerokovali nekateri senzacij željni ljudje, ni. — Razumljivo pa je to, da se bodo cene nekaterim predmetom zvišale, istočasno pa bodo nekaterim predmetom tudi padle. Vendar ne temelji to na nekem administrativnem ukrepu, pač pa je to nihanje samo ekonomskega značaja. Tako dviganje in padanje cen se v našem življenju vedno dogaja in ljudje gledajo na to kot na nekaj popolnoma razumljivega. Jasno je to, da bo imel izdelek, ki se prvič pojavi na trgu višjo ceno od tistega, ki se že dlje časa uveljavlja na tržišču. Zakaj to poudarjam? — Povedati hočem samo to, da je trgovina živ organizem, v katerem se vedno nekaj spreminja in da ni kako togo telo.

Druga stvar, ki so jo znali zagovorniki povišanja cen spretno izkoristiti v svojo korist pa je to, da bodo vse trgovine opravile inventuro šele po Novem letu. Med ljudmi pa se je naglo razširila propaganda, da bo inventurni popis po Novem letu samo zato, da bo imela trgovina točno evidenco o količini trgovskega blaga s stanjem 1. januarja. Resnica o inventuri pa je popolnoma drugačna in je le v korist potrošnikov. Inventura bo po Novem letu samo zato, da bo omogočen nakup blaga tik pred novoletnimi prazniki; to je v času, ko ljudje največ kupujejo. Nerazumljivo bi bilo namreč, da bi bili trgovski lokali prav v tem času zaprti. Zato se je vodstvo trgovinske zbornice odločilo, da se opravi popis blaga po Novem letu. Tako bo čimbolj ustreženo potrošnikom in jim omogočen nakup.

Vse te govorice so tako vplivale na ljudi, da so navalili na trgovine vsi, ki so imeli denar. Zato se je v zadnjih tednih promet v trgovinah precej povečal. K temu je pripomoglo še to, da so prav v tem času delili po podjetjih dobiček in da je bila javnim uslužbencem izplačana nagrada v višini enomesečne plače. S tem se je seveda kupna moč potrošnikov povečala, govorice o podražitvi pa so silile ljudi, naj dobljeni denar takoj zakupijo.

Za konec naj še enkrat poudarim, da takega povišanja cen, kakršnega pričakujejo potrošniki, prav gotovo ne bo. Prišlo pa bo do nihanja cen, kar pa je posledica gospodarskega razvoja in je normalen pojav. -vk

Služba pravne pomoči

naj zagotovi državljanom boljšo pravno zaščito in več možnosti za uveljavljanje njihovih pravic

Zakon o organizaciji uprave ljudskih odborov določa, da se mora v občinskih ljudskih odborih ustanoviti služba pravne pomoči. Naloga te službe je, dajati pravno pomoč državljanom, družbenim organizacijam, stanovanjskim skupnostim in hišnim svetom pri uveljavljanju in varstvu njihovih pravic pred sodišči, državnimi organi, zavodi, ki opravljajo javno službo in organizacijami.

Pravna pomoč državljanom obsega: 1. dajanje ustnih pravnih nasvetov; 2. sestavljanje listin (pogodb, oporok, izjav in drugo); 3. sestavljanje vlog (prošenj, tožb, predlogov, pritožb in drugih zahtev in pod.); 4. zastopanje na obravnavah in narokih pred rednimi sodišči v pravdnem, nepravdnem in izvršilnem postopku, v upravnih sporih in v kazenskem postopku glede uveljavljanja premoženjsko pravnih zahtevkov ter zastopanje pred upravnimi organi v upravnem postopku, zavodi, ki opravljajo javno službo in organizacijami.

Po predpisu smejo službo pravne pomoči opravljati le pravniki, ki imajo vsaj tri leta prakse v pravnih poslih, zastopanje strank pa smejo tudi v tej službi opravljati le odvetniki, ki so s službo v pogodbenem razmerju.

Pri Okrajnem ljudskem odboru Kranj je bila zaradi proučitve možnosti za ustanovitev službe pravne pomoči pri občinah že pred časom postavljena posebna komisija. Ta je v najtesnejšem sodelovanju s podružnicama Društva pravnikov v Kranju in v Radovljici proučila različne možnosti za formiranje te službe, ugotovila kadrovske in druge osnovne pogoje za njeno delo ter tudi določila osnovna načela, po katerih naj služba posluje. Izdelala je tudi osnutke vseh aktov, ki so potrebni za pričetek poslovanja. Službo pravne pomoči naj bi po predlogu te komisije opravljali v občinah samostojni zavodi ter je za sedaj v okraju Kranj predvidena naslednja organizacija:

1. Zavod na Jesenicah, ki ga ustanovi ObLO Jesenice in ki bi posloval na Jesenicah, uradne dneve pa bi imel tudi v Kranjski gori;

2. Zavod v Kranju, ki ga ustanovita ObLO Kranj in ObLO Tržič in ki bi posloval v Kranju, uradne dneve pa bi imel še v Tržiču in v Cerkljah;

3. Zavod v Radovljici, ki bi ga ustanovil ObLO Radovljica, Bled in Bohinj, in ki bi posloval v Radovljici, uradne dneve pa bi imel še na Bledu in v Bohinjski Bistrici;

4. Zavod v Škofji Loki, ki bi ga ustanovil ObLO Škofja Loka, Železniki in Žiri, in ki bi posloval v Škofji Loki, uradne dneve pa bi imel še v Gorenji vasi, v Železnikih in v Žireh.

Pravno pomoč v omenjenih zavodih bodo nudili pravniki, ki so specializirani za ustrezna pravna področja (n. pr. za civilne zadeve, delovno zakonodajo, pokojninske in invalidske zadeve, upravne zadeve), za zastopanje pa odvetniki. Zavodi bodo po predvidevanju za sedaj poslovali le na določene dni v tednu, uradni čas pa bo določil ljudski odbor. Pravna pomoč se bo dajala proti plačilu ter je za posamezne vrste uslug predvidena posebna tarifa, katere postavke so v večini primerov znižane za približno ⅓ postavk za enake usluge po odvetniški tarifi. V določenih primerih oziroma za določene vrste uslug pa je znižanje še večje. Tudi to tarifo bo sprejel občinski ljudski odbor na seji.

Služba pravne pomoči, ki se sedaj uvaja, je za državljane izredno pomembna. Omogočila jim bo, da bodo lahko dobili kvalitetno pravno pomoč na sedežu občine ali še bliže svojega prebivališča, pomoč pa bo tudi cenejša kot v odvetniški pisarni.

Pravniki kranjskega okraja in tudi odvetniki so za sodelovanje v službi pravne pomoči pokazali polno razumevanje in je tako zagotovljeno, da bodo zavodi, ki jih občinski ljudski odbori nameravajo ustanoviti, lahko svojo nalogo že takoj spočetka uspešno opravljali.

Tudi občinski ljudski odbori, ki se z opisanim načinom organizacije zavodov strinjajo, bodo službo pravne pomoči materialno in finančno podprli ter je tako pričakovati, da bodo zavodi ustanovljeni povsod že do konca januarja prihodnjega leta. Ljudski odbori bodo ustanovitev, čas pričetka poslovanja zavodov in uradni čas, v katerem ti sprejemajo stranke, še posebej objavili.

Komunisti o razvoju Lesnoindustrijskega podjetja Bled

Včeraj popoldne je bil aktiv komunistov tukajšnjega Lesnoindustrijskega podjetja. Člani iz vseh treh organizacij ZK (iz Bohinjske Bistrice, z Rečice in Gorij kakor tudi z Bleda), so razpravljali o splošnih smernicah razvoja tega podjetja v prihodnjih letih.

Največ so govorili o komercialni službi in o rekonstrukciji podjetja. Ob tem so se zelo zavzemali za tako ureditev podjetja, da bi bilo sposobno izdelovati finalne izdelke s čim večjo vrednostjo. Groba predelava lesa v deske nima bodočnosti. Veliko udeležencev je govorilo tudi o življenjskih razmerah, o delovnih pogojih delavcev in še posebno o utrjevanju samoupravnih organov. Njihov delavski svet ima dobro organizirane komisije. Te komisije proučujejo razne težave in probleme ter pripravljajo potrebno dokumentacijo za razprave na delavskem svetu. Ta oblika se zelo dobro obnese.

Komunisti so kljub temu ugotavljali, da morajo še povečati svojo dejavnost pomoči samoupravnim organom zlasti po obratih.

Tako so se komunisti pogovorili o ključnih problemih podjetja ter o težnjah in potrebah kolektiva v prihodnjih letih ter tako dali glavne smernice za delo samoupravnih organov in uprave podjetja. -l. c.

GOSPODARSKE VESTI

IZ DOMOVINE...

Trgovinska pogajanja z Bolgarijo. Jugoslovanska in bolgarska delegacija sta pričeli pred dnevi z razgovori o trgovinski izmenjavi med obema državama. Delegaciji bosta razpravljali predvsem o vprašanju dolgoročne trgovinske izmenjave in možnosti za njeno povečanje.

Predlog za ustanovitev prometne fakultete v Zagrebu. Društvo prometnih inženirjev in tehnikov v Zagrebu se zavzema za ustanovitev fakultete za prometne zveze. Sedanje izobraževanje prometnih strokovnjakov ne ustreza več sodobnemu prometu in njegovemu razvoju.

Graditev ladij za Indonezijo. — V ladjedelnici na Korčuli gradijo dve potniško-tovorni ladji za Indonezijo. Vsaka ladja bo imela 930 ton nosilnosti, opremljeni pa bosta z motorji domače proizvodnje. Na vsaki ladji bo prostora tudi za okoli 200 potnikov.

Graditev toplarne v Novem Beogradu. Maja naslednjega leta bodo v Novem Beogradu pričeli graditi novo toplarno. Njena zmogljivost bo zadoščala za gretje okoli 40.000 stanovanj. Pričakujejo, da bo toplarna dograjena konec leta 1964, z obratovanjem pa bo pričela leta 1965.

... IN TUJINE

Sovjetska zunanja trgovina na šestem mestu. Po podatkih za leto 1959 je znašala vrednost sovjetske zunanje trgovine 42 milijard rubljev. To je v primerjavi z letom 1958 za 25 odstotkov več. Tako je prišla sovjetska zunanja trgovina v svetovnem merilu na šesto mesto.

Finančna pomoč ZDA Turčiji. — Pristojno ameriško ministrstvo je objavilo, da so ZDA dodelile Turčiji 12 milijonov dolarjev kot prispevek za finansiranje turškega uvoza. Sovjetska zveza pa je dodelila ZAR večje posojilo za razvoj kmetijstva in industrije.

Gradnja lepo napreduje

Cerklje — Gradnja avtobusne postaje in obvozov v Cerkljah na Gorenjskem lepo napreduje. Če bo vreme ugodno, bo že do novega leta postaja dokončno zgrajena. — Zidarska dela je prevzelo »Remontno podjetje« Cerklje. Skupni stroški gradnje pa so predvideni na približno 2 milijona dinarjev. Ta sredstva je v glavnem preskrbel Krajevni odbor s pomočjo ObLO Kranj. Prav bi bilo, da bi tudi v drugih večjih krajih pristopili k gradnji postaj, kajti potnike je treba zaščititi proti vsem vremenskim neprilikam.

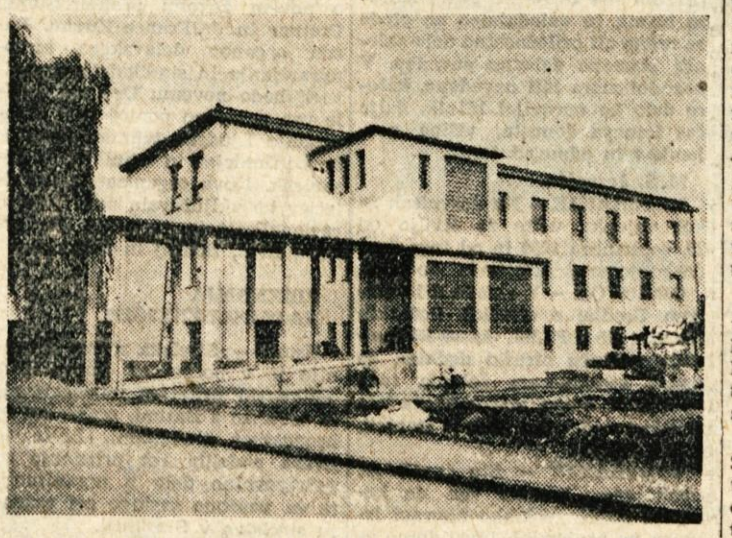

Te dni že urejajo notranje prostore nove zobne ambulante v Kranju

Velika pridobitev Ločanov

Škofja Loka — V soboto, 17. decembra, ob 10. uri dopoldne, je bila v Škofji Loki otvoritev samopostrežne trgovine »Železnina«. — Lokal je sodobno opremljen ter ima dva prodajna prostora, in sicer v pritličju za težje in v prvem nadstropju za lažje stvari. V tej novi trgovini prodajajo artikle, potrebne za gospodinjstvo in opremo stanovanj. Na zalogi imajo dovolj elektrotehničnega materiala in veliko izbiro radijskih sprejemnikov. Tu je možna tudi nabava motornih vozil, predvsem mopedov.

Celotna preureditev trgovine je veljala 19 milijonov dinarjev. Poleg prodajnih prostorov imajo lepo urejene tudi upravne prostore ter dvoje precej velikih priročnih skladišč.

V kratkem pa bodo otvorili v Škofji Loki še eno samopostrežno trgovino, in sicer trgovino s špecerijskim blagom na Glavnem trgu, ki jo gradi trgovsko podjetje »Lubnik«.

Rekordno število obiskovalcev

Vedno več mladih turistov v Vintgarju

Turistično društvo »Vintgar« — Gorje je bilo v tem letu dokaj delavno. Še pred turistično sezono so postavili nov most, da lahko turisti z avtomobili in motornimi kolesi zapeljejo preko potoka Radovna do parkirnega prostora pri restavraciji »Vintgar«. Tudi v soteski Vintgar so zgradili nov most z železno konstrukcijo, obnovili eno tretjino vseh galerij s hrastovim lesom in popravili varnostne ograje po vsej soteski.

Na najlepši razgledni točki v Vintgarju so zgradili ploščad in postavili klopco za odpočitek. Tudi ob novi turistični peš-poti, zgrajeni že v lanskem letu od Katarine preko Homa in Pršivca z najlepšimi razglednimi točkami — so postavili klopi.

Kljub izredno deževnemu vremenu je letos obiskalo Vintgar rekordno število obiskovalcev, in sicer 36.372. Razveseljivo je, da je vsako leto večji obisk mladine, ki prihaja v skupinah iz vse države, 5364 jih je prišlo iz Slovenije, 4691 iz Hrvatske, 3149 iz Srbije, 348 iz Makedonije in 298 iz Bosne in Hercegovine. Inozemskih gostov pa je bilo 5033.

Velike težkoče so bile doslej s parkiranjem avtobusov, ki so se morali zaustaviti že ob odcepu ceste Bled—Jesenice. Vendar bodo tudi ta problem ugodno rešili. Cesto bodo razširili, tako da bodo mogli voziti po njej tudi avtobusi, in sicer prav do zgornjega vhoda v Vintgar. O. K.

Žabniški pionirji v „Megradu"

V soboto, 17. decembra 1960 je Pionirski starešinski svet osnovne šole Žabnica obiskal delovni kolektiv gradbenega podjetja »Megrad« v Kranju in mu čestital ob 10. obletnici samoupravljanja. Med člani kolektiva »Megrad« so se pionirji dobro počutili, saj so jim predstavniki podjetja izkazali veliko pozornosti. Pionirskemu odredu so podarili za Novoletno jelko 30.000 din, obdarovali pa so tudi vsakega posameznega pionirja, ki je bil na proslavi.

Tako spoznavanje pionirjev s člani delovnih kolektivov je zelo zaželjeno in potrebno, da se otroci čim bolje seznanijo z delom in težavami, ki nastajajo v zvezi z njim.

Starešinski svet osnovne šole Žabnica se podjetju »Megrad« v Kranju lepo zahvaljuje za izkazano pozornost in darila.

Dobili bodo sodoben lokal

Zalog — V Zalogu pri Cerkljah gradi Kmetijska zadruga skupno s trgovskim podjetjem »Krvavec« iz Cerkelj trgovske lokale, zbiralnico mleka ter upravne prostore za Kmetijsko zadrugo. Gradnja v zadnjem času počasi napreduje, predvsem zaradi slabega vremena. Vendar upajo, da bodo stavbo še letos spravili pod streho. Z vsemi deli pa nameravajo končati v drugi polovici prihodnjega leta. Trgovina je sedaj v neprimernih prostorih, prav tako zbiralnica mleka, tako da potrošniki že težko pričakujejo nov sodoben lokal.

„Šipad" na gorenjskem tržišču

Veliko podjetje z lesom in njegovimi končnimi proizvodi »Šipad« Sarajevo je skupaj s tržiškim trg. podjetjem »Preskrba« pripravilo v Tržiču prvo razstavo modernega kuhinjskega, sobnega in pisarniškega pohištva. To je prva razstava pohištva tega podjetja v Sloveniji. Tržiška »Preskrba« bo zastopala podjetje »Šipad« na Gorenjskem.

»Šipad« Sarajevo je eno izmed prvih podjetij, ki serijsko izdeluje moderno pohištvo in ga prodaja kupcem po vsej Jugoslaviji.

V Tržiču so v eni uri prodali 90 odstotkov razstavljenih eksponatov. Cene pohištva so izredno nizke in zato je med prebivalci veliko zanimanje za nakup garnitur ali pa posameznih kosov pohištva.

Razstava je odprta od sobote do ponedeljka. VE

POTREBNA JE REGULACIJA CELOTNE STRUGE

Potreba po regulaciji potoka Žabnice v vasi Žabnica pri Kranju se vleče že vrsto let. Vse področje od Stražišča do Trate je namreč ob vsakem večjem deževju poplavljeno. Vasi ob potoku, predvsem na desnem bregu so na zamočvirjenem zemljišču, tako da le s težavo urejajo vaška pota in drugo.

Po več sklepih na zborih volivcev v Žabnici in v Bitnju so se letos tega dela resno oprijeli. Čeprav je bilo v načrtu, da bodo z regulacijo pričeli šele v 1961. letu, so že v novembru letos geometri Vodne skupnosti Gorenjske posneli celotni teren toka potoka Žabnica. Ker pa so to delo opravili le do tako imenovanih »svotoduških gon«, in ne do »traškega grabna«, do kamor bi bilo treba, obstaja nevarnost, da bo tod ob vsakem večjem deževju teren poplavljen in to še v večji meri kot doslej, ker se bo na tem področju voda hitreje zbirala in v večjih količinah. — Zaradi takega polovičarskega dela so ogroženi veliki kompleksi obdelovalnih površin.

Vendar so na konferenci SZDL v Žabnici sklenili, da bodo opozorili na te pomanjkljivosti vse merodajne forume, predvsem gorenjsko vodno skupnost, da sedaj, ko je še čas, delo dokončajo, za kar jim bodo tamkajšnji prebivalci zelo hvaležni.

odstotka plačnega sklada na področju občine, ki ga plačajo zavezanci prispevka v breme stroškov poslovanja, če pa to ni dovolj, potem preko tega plačajo zavarovanci prispevka iz sredstev čistega dohodka pred njegovo razdelitvijo, dokler primanjkljaj ni popolnoma pokrit.

Ta način finansiranja zdravstvenega zavarovanja, bo brez dvoma močno zainteresiral tako zavarovance kot vse druge činitelje v komuni pri tem, da se sredstva čimbolj smotrno in racionalno koristijo. Takšno finansiranje bo moralo vplivati na razvoj in delo zdravstvene službe, ker je le-ta glavni koristnik sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja. Občinski organi bodo morali v prihodnje bolj vsklajevati razvoj zdravstvene službe z zmogljivostjo sklada zdravstvenega zavarovanja, ker bo sicer celotna družbena skupnost v komuni morala prispevati še druga sredstva v ta namen. Na vsak način pa bo ta sistem finansiranja sklada zdravstvenega zavarovanja zainteresiral slehernega prebivalca komune, ker ne bo vseeno ali bo sklad posloval brez izrednih prispevkov ali pa bo treba zavarovancem in komuni plačevati še posebna sredstva za zdravstveno zavarovanje.

Novost v predpisih je nadalje tudi v tem, da bodo gospodarske organizacije plačevale nadomestila osebnih dohodkov za čas bolezni in nesreče pri delu do 30 dni in ne samo do 7 dni kot do sedaj. — Z zveznimi predpisi bo določeno, kakšen odstotek od splošnega prispevka za zdravstveno zavarovanje bo posamezna panoga industrije obdržala za izplačevanje nadomestil do 30 dni.

Če bo gospodarski organizaciji od sredstev za izplačevanje nadomestil do 30 dni kaj ostalo, bo lahko ta sredstva razdelila v svoje sklade, če pa ji bo sredstev primanjkovalo, bo morala primanjkljaj kriti iz svojega plačnega sklada.

Tudi s tem ukrepom so podjetja znotraj ene panoge postavljena v enakopraven položaj. Seveda pa bo terjal tak način plačevanja nadomestil od gospodarskih organizacij mnogo več napora v skrbi za zdravje svojih ljudi, za organizacijo kar najboljše preventivne zaščite in dobro organizirane službe varnosti pri delu. **Kolektivi bodo ekonomsko zainteresirani, da povečajo kompleksno skrb za delovnega človeka, za njegovo zdravje in varnost.**

Z dnevom, ko bo začel veljati ta zakon, preneha poslovati okrajni zavod za socialno zavarovanje in se ustanovijo občinski zavodi za socialno zavarovanje, neodvisno od občinskih skladov. Lahko se torej več občinskih skladov dogovori za ustanovitev zavoda, ki bo opravljal posle za posamezne sklade.

Na Gorenjskem predvidevamo, da bi bilo najbolj umestno ustanoviti pet zavodov, in sicer: zavod v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Tržiču, kar bi se ujemalo s prihodnjo upravno razdelitvijo, tako da bi v vsaki občini obstajal tudi zavod za socialno zavarovanje.

Bodoči zavodi za socialno zavarovanje bodo reševali vse posle zdravstvenega zavarovanja in otroških dodatkov na prvi stopnji. Na drugi stopnji pa bo vse te zadeve reševal Republiški zavod. Skupščini skladov pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa bosta določili, kateri občinski zavodi bodo opravljali tudi posle pokojninskega in invalidskega zavarovanja na I. stopnji in za katero področje. — Brez dvoma bosta te posle na Gorenjskem opravljala zavoda v Kranju in na Jesenicah, ker imata za to potrebne kadre in prostore.

Občinski zavodi imajo lahko tudi pogodbe s podjetji za opravljanje nekaterih poslov s področja socialnega zavarovanja. Bodoči predpisi dajejo torej vse možnosti, da se opravljanje službe socialnega zavarovanja čimbolj približa zavarovancem.

To so nekatere osnovne značilnosti bodoče organizacije socialnega zavarovanja, ki bo izvedena verjetno s 1. januarjem 1962. V letu 1961 pa bodo zavodi za socialno zavarovanje poslovali še po starih predpisih. Naloga okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in njegovih samoupravnih organov bo v letu 1961 osposobiti podružnice socialnega zavarovanja, da bodo sposobne sprejeti posle samostojnih zavodov.

Novi predpisi o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja bodo v prihodnje zahtevali od vsakega zavarovanca, skoraj bi v našem gorenjskem primeru lahko rekli od vsakega državljana in od komune, mnogo več skrbi za zbiranje, še posebno pa za trošenje sredstev socialnega zavarovanja. Družbeni skupnosti v komuni nikakor ne bo moglo biti vseeno ali bodo skladi socialnega zavarovanja aktivni ali pasivni, ker bo to neposrebno zadelo družbeno skupnost samo. Posebno odgovorno pa bo to delo spričo tega, da se z novimi predpisi ureja tudi zdravstveno varstvo in organizacija zdravstvene službe, s katerimi postaja tudi zdravstvena služba samostojna.

Socialno zavarovanje in zdravstvena služba bosta morala v prihodnje še bolj vsklajevati svoje napore in v povezanosti z drugimi družbenimi činitelji v komuni, omogočiti našemu delovnemu človeku zdravo in srečno življenje.

Ivo Majdič

MALI OGLASI

PRODAM

30 m tračne žage, široke 80 mm, 1 m takoj **prodam.** Naslov v oglasnem oddelku pod »Tračna« 4722

Prodam telico, 7 mesecev brejo. Možjanca 6, Preddvor 4731

Prodam prašiča, 100 kg težkega. Naslov v oglasnem oddelku 4732

Prodam dobro ohranjen **otroški voziček** »Tribuna«. Štirnova 10, Kranj 4733

Prodam 6 po 6 tednov stare **prašičke.** Dvorje 45 4734

Kredenco iz češnjevega lesa, skoraj novo, **prodam po ugodni ceni.** Porenta, Zalog 26, Cerklje 4735

Za pitanje prašičev samo

REDIN

ker pospešuje debeljenje

KUPIM

Zakonca brez otrok **kupujeta stanovanje** eno ali dvosobno v Kranju ali okolici. Plačata takoj. Ponudbe oddati v oglasni oddelek 4724

Kupim dobro ohranjen avto novejšega tipa: Opel Record, Fiat 1100, Volks wagen ali DKW. Ponudbe pod soliden voz oddati v oglasni oddelek 4736

Kupimo dvosobno ali trosobno stanovanje v Kranju. Lahko tudi nedograjeno. Ponudbe oddati v oglasni oddelek 4737

OSTALO

Obrtniki pozor! V dobro idočo obrt sem pripravljen vložiti lot družabnik **1 milijon dinarjev v gotovini.** Od vloge zahtevam določen % in del dobička. Ponudbe oddati čim prej pod »Garancija« v oglasni oddelek 4690

V popolno oskrbo vzamem majhnega otroka. Naslov v oglasnem oddelku pod »Šk. Loka« 4738

Hortikulturno društvo Kranj prireja vrtnarsko predavanje »Uredimo naš vrt«, ki bo v četrtek, dne 22. decembra 1960 ob 19.30. uri v fizikalni učilnici Gimnazije Kranj. Predavanje bo spremljano z diapozitivi 4739

Državnemu zavarovalnemu zavodu, podružnica Radovljica **se iskreno zahvaljujem za izplačan znesek** 27.700 dinarjev za utrpelo nezgodo. Zavarovanje vsakomur priporočam. Habjan Ana, Gabrška 4, Poljane 4740

Preklicujem št. bloka 44385, izdanega v Komisijski trgovini Kranj, dne 27. aprila 1960. Bajželj Leopoldina 4741

Sporočam kupcu mrve v Kokri naj ne hodi ponjo, ker je že prodana drugam 4742

Starejša ženska s kmetijo **želi spoznati moškega,** upokojenca ali delavca za skupno življenje. Ponudbe oddati v oglasni oddelek 4743

Preklicujem mesečno avtobusno vozovnico Praše—Kranj, izdano na ime Zevnik Anica, za december 4744

OBJAVE

DOPISNA ŠOLA V LJUBLJANI RAZPISUJE VPIS V DOPISNO ADMINISTRATIVNO ŠOLO

Pouk se bo pričel v mesecu januarju 1961. Prijave pošljite najkasneje do 25. decembra 1960. na naslov:

DOPISNA ŠOLA
LJUBLJANA, Likozarjeva ul. 3

Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v dopisni šoli dobite pri okrajnih občinskih odborih ZB ali v dopisni šoli, Ljubljana, Likozarjeva ulica 3 — proti plačilu 50 dinarjev.

Za posebne informacije predložite znamko za 20 din.

KOMPAS obvešča

Vabimo vas na veselo in prijetno silvestrovanje v Bohinju v hotelu BELLEVUE. Odhod iz Kranja ob 19. uri. Prijave in informacije sprejema Kompas Kranj.

KINO

Jesenice »RADIO«: 22. do 23. decembra ruski barvni film TIHI DON — III. del

Jesenice »PLAVŽ«: 22. do 23. decembra jugosl. cin. film SIGNALI NAD GRADOM

Kropa: 22. decembra italijanski barvni film CARSTVO SONCA — predstava ob 19.30

Radovljica: 21. decembra francoski film SLEPI POTNIK, predstavi ob 17.30 in 20. uri, 22. decembra slovenski film VESELICA — predstava ob 20. uri, 23. decembra ameriški zgod. film MLADA KRALJICA, predstava ob 20. uri

Bled: 20. do 22. decembra poljski film LIKVIDACIJA

Kranj »STORŽIČ«: 21. decembra francoski film STRUPI, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, italijanski film KRUH, LJUBEZEN IN . . . matineja ob 10. uri, isti film 22. decembra matineja ob 10. uri, italijanski barvni film HERKULES, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, 23. decembra isti film ob 15., 17., 19. in 21. uri ter matineja ob 10. uri

Primskovo »TRIGLAV«: 22. decembra italijanski film KRUH, LJUBEZEN IN . . ., predstava ob 19. uri

Naklo: 21. decembra domači film PIKO IN DIRJANJE ZA MOTORJEM ob 19. uri

Stražišče »SVOBODA«: 21. decembra domači film DOBRI STARI PIANINO ob 17.30 in 19.30, 23. decembra isti film ob 17.30 in 19.30

Škofja Loka: 21. decembra zahodnonemški film PRFOKS ob 18. in 20. uri, 23. decembra ameriški barvni film HRABRI IN DRZNI ob 18. in 20. uri

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Šesek Ivana — dečka, Tršan Justina — dečka, Žuna Ivanka — dečka, Lenič Angela — deklico, Švegelj Angela — dečka, Štucin Marija — deklico, Medevešek Marija — deklico, Torkar Anica — deklico, Korpič Marija — dečka, Papler Pavla — dečka, Udir Marija — dečka, Kavčič Terezija — deklico, Ribnikar Alojzija — dečka, Jereb Amalija — deklico, Markelj Ivanka — dečka, Žagar Frančiška — dečka, Debelc Polda — deklico, Kuster Vida — dečka, Križaj Rozalija — deklico, Lederer Danica — dečka, Gros Darinka — dečka.

Za poživitev turizma

Gorenjska turistična podzveza bo na svoji 16. redni seji obravnavala poročilo o skupnosti »Gore - Kras - morje«, ki naj bi še nadalje ostala teritorijalno omejena na dosedanje udeležence.

Člani propagandne skupnosti naj bi pritegnili k sodelovanju okrajne gostinske zbornice, tajništvo turistične zveze Slovenije, kakor tudi vse prizadete gorske straže. Te naj seznanijo s sedanjim delom in jih še vnaprej povabijo k aktivnemu sodelovanju.

Z ozirom na pomanjkanje strokovnega kadra in težavami s poslovnimi prostori zasedaj še ni misliti, da bi skupnost imela posebnega uslužbenca. Zato naj bi še vnaprej vršili propagando uslužbenci glavnega tajništva TZS.

Kaj predvideva program te turistične skupnosti za leto 1961? Skupnost bo tudi v prihodnjem letu izdala prospekt v nakladi 100 tisoč izvodov. Razen tega bo skupnost organizirala tudi razna potovanja v mesecu aprilu in maju. Obenem naj se izvede srečanje naših turističnih delavcev s predstavniki raznih tujih turističnih organizacij.

Vsi ti ukrepi bodo izvedeni samo z enim namenom, da se čim bolj poživi turizem na Slovenskem.

Deljena mnenja

V minulem tednu sta bila v Voklem in Šenčurju občna zbora kmetijskih zadrug. Na obeh zborih so razpravljali o združitvi omenjenih zadrug, v januarju prihodnjega leta. Zadružniki v Voklem se nič kaj ne strinjajo, da bi se priključili k zadrugi Šenčur, in sicer iz več razlogov. Pravijo, da je zadruga v Voklem precej močnejša kot v Šenčurju, v programu pa imajo tudi gradnjo upravnega poslopja, zbiralnice mleka in garaže za traktorje. Zato zahtevajo, da se načrt o gradnji teh prostorov kljub združitvi realizira. Na zbor je prišlo nekaj vaščanov tudi iz Praprotne police, ki pa so želeli priključitev k zadrugi v Šenčurju.

Združena zadruga se bo kljub bojazni nekaterih vaščanov prav gotovo uveljavila.

ZA PEROV POKAL

Patrolno tekmovanje za »Perov« pokal, ki ga organizira vsako leto Okrajni strelski odbor Ljubljana v Tivoliju je bilo zaradi slabega vremena odloženo. Žal pa so najpožrtvovalnejši tekmovalci prišli v Ljubljano iz oddaljenih krajev, ker jim nihče ni sporočil, da v primeru slabega vremena tekmovanje odpade. Prvi strelci, ki so bili pripravljeni za tekmovanje so bili strelci iz Predoselj pri Kranju, vendar niso mogli pomeriti svojih moči z drugimi nasprotniki.

-an

PRIJATELJSKI DVOBOJ

Primskovo — Preteklo nedeljo so pionirji strelskih družin iz Primskovega in Predoselj izvedli prijateljski dvoboj z zračno puško v strelski dvorani na Primskovem. Za vsako družino je nastopilo 8 pionirjev. Ker so gostje šele pričeli z rednimi vajami pred dobrim mesecem, so bili domačini v precejšnji premoči, vendar je tudi uspeh predoških pionirjev zadovoljiv. Domači pionirji so dosegli 845 krogov, gostje pa 567.

O vozovnicah za avtobuse

Radovljica, 20. decembra.

Občinski ljudski odbor v Radovljici je pripravil več stvari, o katerih bodo odborniki obeh zborov ObLO razpravljali danes popoldne na skupni in tudi na ločenih sejah. Zelo zanimivo vprašanje je o voznih olajšavah na avtobusih za šolsko mladino, kar je predmet živahnih razprav zadnje čase po okoliških vaseh od koder se veliko število otrok vozi v radovljiške in v druge šole. Doslej so regrese za te vozovnice dobivala prevozna podjetja iz republiških skladov. Z novim letom pa mora to obveznost prevzeti ObLO.

Zaradi pomanjkanja sredstev prenehali z gradnjo

Gorje — Ker je gasilski dom v Gorjah pri Bledu zaradi dotrajanosti pričel razpadati, so pričeli z gradnjo novega sodobnega doma, ki ne bo služil le gasilskim, temveč tudi drugim družbeno koristnim namenom. Z gradnjo so pričeli že pred dvema letoma, vendar so do sedaj zgrajeni le temelji. Delo se je zaustavilo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. V domu nameravajo postaviti razen strojne dvorane in orodjarne še prostor za društveno delo, dvoje stanovanj in prostor za gasilsko godbo. Le-ta je uspešno delovala 57 let in je prav sedaj pred razsulom. Godba, ki je nastopala na številnih prireditvah po vsej Gorenjski šteje 28 članov, a je žal brez kapelnika, pa tudi prostorov nimajo, da bi vadili.

-an

STANOVANJSKI BLOK IN TRGOVINA HKRATI

Moste — Da bi ublažili pomanjkanje stanovanj za delavce in nameščence Elektrarne Moste v Žirovnici so po sklepu Delavskega sveta pričeli graditi dvoje stanovanjskih blokov z 8 družinskimi stanovanji. Eden od njiju je že pod streho, drugega pa so pravkar pričeli graditi. V pritličju te zgradbe bodo trgovski lokali in potrebno skladišče. Trgovino z mešanim blagom bo odprlo trgovsko podjetje »Delikatesa« z Jesenic, in bo koristila predvsem prebivalcem vasi Moste in Breg. Vsak od omenjenih stanovanjskih blokov bo veljal okoli 20 milijonov dinarjev. Predvidoma bosta vseljiva v septembru prihodnjega leta.

-an

TUDI NA JESENICAH DRUŠTVO IZNAJDITELJEV

Po izdaji novega zakona o patentnih in tehničnih izpopolnitvah bodo tudi na Jesenicah tako kot v Ljubljani, v Celju in v Mariboru ustanovili Društvo iznajditeljev. — Imeli so že več pripravljalnih sestankov, na katerih sta predavala o novem zakonu prof. dr. Stojan Pretnar in dr. France Zupan. Razen organov delavskega samoupravljanja in sindikalnih organizacij bodo novemu Društvu nudile vso potrebno pomoč tudi organizacije Ljudske tehnike in Društva inženirjev in tehnikov na Jesenicah. Nova organizacija izumiteljev bo vključevala novatorje in racionalizatorje iz občin Radovljica, Bled, Bohinj in Jesenice.

PRIZNANJA NAJZASLUŽNEJŠIM

Kranj — Strelska zveza Slovenije je v počastitev Dneva JLA odlikovala nekatere najzaslužnejše tovariše z zlatimi, srebrnimi in bronastimi medaljami. Le-te je Zveza podelila kot priznanje za požrtvovalno delo v organizaciji in za posebne zasluge pri razvoju strelstva v Sloveniji.

Odlikovani so bili Stane Košnik iz Kranja z zlato, Alojz Lakner iz Kranja s srebrno ter Mirko Zupan iz Žirovnice, Jože Otrin iz Javornika in Alojz Gorjanc iz Škofje Loke z bronasto medaljo.

Naj k temu še dodamo, da je Stane Košnik najstarejši aktivni funkcionar v strelski organizaciji. Je ustanovni član Strelske družine v Kranju, ki je bila pred 34 leti prva slovenska strelska družina v Sloveniji in je ves čas kot strokovnjak na vodilnih mestih v organizaciji.

TUDI ZA RAZVEDRILO POSKRBIJO

Žabnica — V nedeljo popoldne so bile, kot običajno, v Žabnici plesne vaje. Pri tem se je pokazalo, da med žabniškimi organizacijami ni dovolj sodelovanja, saj je ena organizacija izpodrivala drugo iz prostorov Zadružnega doma. Mladinci si zato želijo, da bi jih odgovorni člani drugih organizacij vsaj 14 dni pred prireditvijo obvestili o tem, da bi tako lahko plesne vaje prestavili na drug čas.

— — —

V nedeljo zvečer je v Žabnici gostovala dramska skupina iz Dupelj s komedijo »Otroci prihajajo«. Tako velikega obiska, kot ga je bila deležna ta uprizoritev, že dolgo ni bilo, saj je bila dvorana res nabito polna. Iz tega lahko zaključimo, da so ljudje željni takih gostovanj.

DELAVNI TABORNIKI

Domžale — Minulo nedeljo so domžalski taborniki pregledali svoje dosedanje delo. Taborniška organizacija deluje v Domžalah že sedem let in je v času obstoja dosegla že več pomembnih uspehov. Iz nekdanje družine — čete imajo danes že močan odred, ki šteje 188 članov. V letošnjem letu so izvedli več pomembnih akcij, in sicer prvi javni taborni ogenj v Domžalah, vodniški tečaj in akcijo imenovano »Ilegalec«. Udeležili so se vseh okrajnih in republiških taborniških prireditev kakor tudi V. zleta ZTS v Lescah. Za delo v prihodnje so si že zadali obširen načrt. Med drugim bodo organizirali Okrajni taborniški mnogoboj, sodelovali pa bodo tudi na mnogih prireditvah v počastitev 20-letnice vstaje.

VRSTE ČLANSTVA BO TREBA POMLADITI

Jezersko — Pred kratkim so imeli strelci na Jezerskem svoj redni letni občni zbor, ki mu je prisostvovalo tudi nekaj predstavnikov političnega in družbenega življenja ter predsednik Občinskega strelskega odbora Kranj Alojz Lakner. Iz poročil in razprave je bilo razvidno, da strelska družina na Jezerskem v minulem letu ni bila najbolj delavna, zato so sklenili pomladiti svoje vrste in vključiti čim več mladincev in pionirjev. — Sklenili so, da bodo vadili predvsem z malokalibrsko puško in z zračno puško, ker imajo zato tudi največ pogojev. — Za novega predsednika so izvolili Andreja Krničarja.

GOSTINCI SE PRIPRAVLJAJO

V blejskem Gostinskem šolskem centru je pred zaključkom že tretji letošnji tečaj za gostinske delavce. Tokrat je bilo na vrsti 33 kuharjev in strežnega osebja. Že prej pa so končali tečaj za instruktorje vajencev po podjetjih.

Skupno predvidevajo, da bo v sedanji zimski »mrtvi« sezoni šlo skozi 32 tečajev v tem šolskem centru nad 500 gostinskih delavcev, ki bodo dopolnjevali svoje znanje in praktično delo.

l. c.

POTROŠNIŠKI SVETI: SLABO

V Kamniku so bili sicer še ponovno izvoljeni potrošniški sveti, vendar njihovo delo ni prišlo nikjer do izraza. Na seji komisije za družbena upravljanja so razmišljali, kako bi poživili njihovo delo. Razpravljali so tudi o odnosu prodajalcev do kupcev.

TUDI V KRIŽAH STRELSKA DRUŽINA

V Križah je že dalj časa veliko zanimanje za strelski šport in je bilo v okviru TVD Partizan že organiziranih več tekmovanj. Prav pri teh tekmovanjih se je pokazalo, da imajo v Križah dovolj prijateljev tega športa. — Želja po ustanovitvi strelske družine se jim je uresničila 7. decembra. Imeli so ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo precej ljudi iz Križev in okoliških vasi. Sklenili so, da se bodo povezali s TVD Partizan, JLA, z osemletko in z ostalimi družbenimi organizacijami v Križah, predvsem pa bodo poskrbeli, da bodo dobili v svoje vrste čimvečje število članstva. V ta namen bodo že letos organizirali veliko propagandno streljanje.

PROMETNO-VZGOJNO PREDAVANJE

Mavčiče

V minulem tednu je bilo v Prosvetnem domu v Mavčičah zanimivo predavanje, ki so ga pripravili člani avto-moto krožka tamkajšnjega Prosvetnega društva. — Predavanje, ki se ga je udeležilo okrog 140 ljudi je bilo spremljano s prometno-vzgojnimi filmi in je bilo namenjeno voznikom vprežnih vozil in pešcem. Zaradi izrednega zanimanja, bodo predavanje ponovili.

-an

PRAVNI NASVETI

J. V. TRŽIČ

VPRAŠANJE — Ste slabotnega zdravja in ste bili dodeljeni k delu, ki škoduje vašemu zdravju. Zanima vas, ali lahko prosite za premestitev.

ODGOVOR — V skladu z 51. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 53/57) ne smejo biti delavci z zdravstvenimi hibami dodeljeni k delu, ki bi bilo zanje škodljivo.

P. I. RADOVLJICA

VPRAŠANJE — Od sodišča ste prejeli plačilni nalog, vendar se vam zdi, da je dolžni znesek previsok.

ODGOVOR — V skladu s 430. členom Zakona o pravdnem postopku (Urad. list FLRJ št. 4/57) smete izpodbijati plačilni nalog z ugovorom, ki mora biti podan v zakonitem roku. V ugovoru morajo biti podani tudi dokazi, da je dolg previsok.

Ž. M. KRANJ

VPRAŠANJE — Zaposlili ste se kot hišnik in vas zanima ali mora biti vaše delovno razmerje kot redno sklenjeno vpismeni obliki.

ODGOVOR — V skladu z 11. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 38/59) morata hišnik in delodajalec ne glede na redno ali priložnostno delo skleniti pismeno delovno pogodbo. V pogodbi mora biti navedeno, katero delo bo opravljal hišnik, dalje čas letnega dopusta, višina prejemkov in odpovedni rok.

M. S. Jesenice

VPRAŠANJE — Na Jesenicah se kot vajenka učite za šiviljo od 29. septembra 1959 in od tega časa ne prejemate otroškega dodatka.

ODGOVOR — V skladu z 18. členom Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 36/55) pripada vajencu otroški dodatek do konca strokovnega šolanja toda najdlje do konca koledarskega leta v katerem dopolni 19. leto starosti.

Ž. K. Kranj

VPRAŠANJE — Ste invalidski upokojenec; zanima vas, do kolikšne višine se lahko napravi izvršba na prejemkih invalidnine za preživljanje.

ODGOVOR — V skladu z 283. členom Zakona o invalidninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 49/58) je možna izvršba iz naslova preživnine, priznane s sodno odločbo, do polovice invalidnine, vendar s pogojem, da mora ostati uživalcu najmanj 6000 dinarjev mesečno.

L. V. Škofja Loka

VPRAŠANJE — Zanima vas, ali bi v primeru posvojitve bili upravičeni do otroškega dodatka za posvojenca.

ODGOVOR — V skladu s 14. členom Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 36/55) pripada otroški dodatek tudi za posvojene otroke.

L. N. Škofja Loka

Vprašanje — Sin je v industrijski šoli in ima tam brezplačno oskrbo, ne prejemate pa otroškega dodatka in vas zanima, če je to pravilno.

ODGOVOR — V skladu s 25. členom Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 36/55) otroku, ki je na šolanju v zavodu, kjer ima brezplačno oskrbo, ne pripada otroški dodatek.

V. Ž. Radovljica

VPRAŠANJE — Zanima vas, kolikšen odstotek telesne okvare je potreben za pridobitev invalidnine.

ODGOVOR — V skladu s 27. členom Zakona o invalidninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 49/58) je za invalidnino potrebna najmanj 30-odstotna telesna okvara.

Razpisna komisija pri UO Zveznega centra za instruktorje tekstilne stroke v Kranju razpisuje na podlagi 33. čl. pravil Centra naslednji

Razpis prostega delovnega mesta

organizator tovarniških centrov

Pogoji: srednješolska izobrazba ali končana administrativna šola ter znanje srbo-hrvaščine.

Kandidat mora nadalje izpolnjevati pogoje iz 31. člena Zakona o javnih uslužbencih.

Plača po pravilniku o sistematizaciji delovnih mest in plačah uslužbencev Centra.

Za ostale pogoje naj se interesenti obrnejo na Zvezni center za instruktorje tekstilne stroke, Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

Razpis se zaključi 15 dni po objavi v »Glasu«.

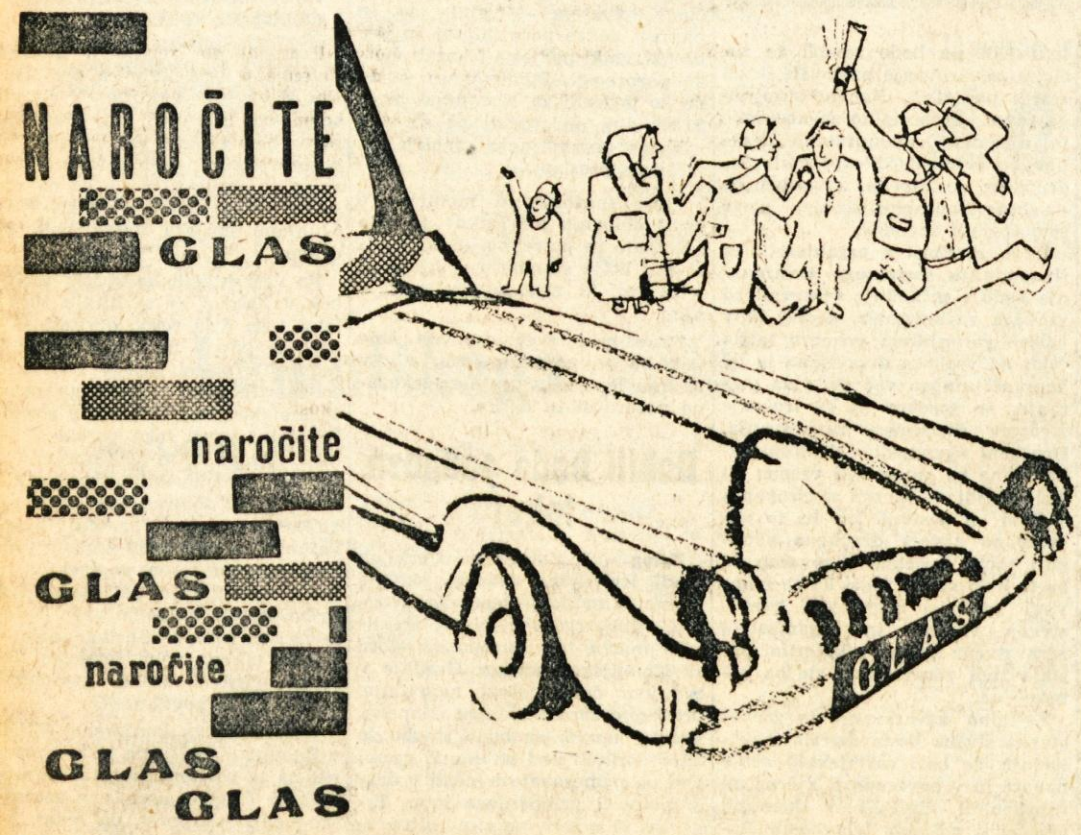

VELIKO ŽREBANJE — POSEBNE NAGRADE ZA ZBIRALCE NOVIH NAROČNIKOV — NAROČNIKI SO NEZGODNO ZAVAROVANI

Pol milijona radijskih zvez

Letos poteka deset let od ustanovitve prvih amaterskih sprejemno-oddajnih sekcij v Sloveniji. Sedaj je v Sloveniji 37 klubskih oddajnih postaj, razen njih pa še 170 osebnih. V raznih tekmovanjih v okviru naše države in izven nje so si slovenski radioamaterji priborili preko 500 raznih pokalov in diplom, vsega pa so v tem času na kratkih in ultrakratkih valovih vzpostavili več kot 500.000 radijskih zvez.

ORJAŠKE TERMOCENTRALE KAR S TEKOČEGA TRAKU?

Kot poročajo iz Sovjetske zveze, bodo v naslednjih petih letih po enotnih načrtih zgradili vrsto orjaških termocentral. Vsa poslopja menijo do 80 odstotkov sestaviti iz že vnaprej izdelanih železobetonskih elementov. V vsaki centrali bo osem 300 MW turbogeneratorjev, ki jih bo napajal orjaški kotel. Slednji bo dajal vsako uro 950 ton pare s temperaturo 580 stopinj Celzija in pod pritiskom 240 atmosfer.

»Epoxi« smuči iz plastične mase so že začeli izdelovati v Avstriji. Strokovnjaki menijo, da bodo kaj hitro izpodrinile sedanje lesene ali kovinske smuči — seveda, če bodo cenejše kot so trenutno — 70.000 dinarjev.

Priprava za jazz-festival

Geotermična centrala za 12 MW na Kamčatki

Sovjetski raziskovalci so ugotovili, da so na Kamčatki dokaj obsežna področja, kjer doseže temperatura vode pod zemeljsko površino že pri globinah 100 do 300 m temperature okrog 200 stopinj Celzija. Zato so izdelali podrobne načrte za gradnjo 12 MW termocentrale. Skozi 12 vrtin bodo odprli pot na površje mešanici vode in vodne pare pod pritiskom 3 do 4 atm in pri temperaturah med 133 in 143 stopinj Celzija. Paro bodo ločili pod vodo in z njo poganjali 12 turbin po 1000 kW. — Kdaj bodo pričeli z gradnjo še niso sporočili.

SATELIT OKOLI MESECA

Po poročilih ameriških listov stoji na raketnem preizkusnem letališču Cape Canaveral raketa tipa »Atlas-Able«, pripravljena, da bi odnesla 176 kilogramov težki satelit proti Mesecu. Satelit naj bi obkrožil mesec.

Pričakujejo, da bodo satelit, ki nosi naziv »Pionir 6« izstrelili te dni, ker je položaj Meseca zdaj zelo ugoden.

ZAKON OLIVIER-LEIGH LOČEN

Sodišče za zakonske spore v Londonu je izreklo te dni ločitev dveh zakonov: med Vivian Leigh in Lawrencem Olivierom ter med Joan Plowright in Rogerjem Gageom. — Oba zakona sta bila ločena po krivdi Lawrenca Oliviera, ki bo moral plačati sodne stroške.

Kakor je znano, je filmski igralec Lawrence Olivier predlagal svoji ženi Vivian Leigh ločitev zaradi mlade ameriške filmske igralke Joan Plowright. Niti on niti Joan se nista pojavila pred sodiščem, ker sta trenutno na gostovanju v Ameriki.

Grobost

Neki švedski ribič je v jezi pretepel svojo ženo z živo jeguljo, ki jo je pravkar ujel. Sosedje, ki so to videli, so ga prijavili in je moral plačati 50 kron globe zaradi mučenja živali.

Samo za odrasle

Angleži uvažajo iz Italije bonbone, ki so polnjeni z whiskyjem in konjakom. Ker se je potrošnja teh slaščic precej povečala, so začeli sumiti, da bonbone kupujejo tudi otroci. Zato so oblasti zahtevale, da morajo biti ti bonboni opremljeni z napisom »Samo za odrasle«.

Magnetna tiskarska barva

V Združenih državah so po daljših poizkusih in precejšnjih težavah izdelali magnetno tiskarsko barvo. Namenjena je za vnašanje podatkov na razne formularje in kartice, ki jih izpolni človek, v nadaljevanje pa jih prevzemajo elektronski računski stroji. Ker morajo pisavo z magnetno barvo brati tako stroj kot človek, so izdelali poseben kodni sistem. Ta je sestavljen iz desetih osnovnih številk in štirih črk ter docela zadošča za razumevanje (človeku seveda, ne stroju!)... Na osnovi te barve sortira eden izmed novejših elektronskih strojev kar 150 tisoč čekov na uro!

Imela sta srečo

V angleškem mestu Shilbrooku sta neka novoporočenca že pri poročnem kosilu uvidela, da nista drug za drugega. Ženin je požrešno goltal hrano, nevesta je stalno govorila stvari, ki so šle ženinu na živce. Toda, ko je šlo kosilo h kraju, je pritekel ves zadihan mestni uradnik in povedal, da je zaradi neke pomote v matični knjigi zakon neveljaven in se mora poroka še enkrat ponoviti. Novoporočenca sta bila nadvse vesela, pogostila sta ga, po kosilu pa sta šla lepo vsak na svojo stran.

Usoda obrambnega orožja

V avstralskem mestu Darwinu so se leta 1941 pripravljali na obrabo proti morebitnemu japonskemu napadu. Na obali so zgradili vrsto utrdb s topovi. Vse to orožje so nedavno prodali za staro železo; kupila ga je neka japonska topilnica.

Toplotni filter

Neka ameriška tovarna je pred kratkim izdelala posebno steklo, ki ne prepušča toplote. Skozi steklo prehaja svetloba, toplota pa skozenj ne more prodreti. — To steklo lahko vzdrži visoko temperaturo, ne da bi pri tem menjalo svojo kvaliteto.

Čokolada - gramofonska plošča

Te dni so začeli na Holandskem prodajati gramofonske plošče iz zelo trde čokolade. Preden čokolado pojeste, jo lahko desetkrat zavrtite na gramofonu.

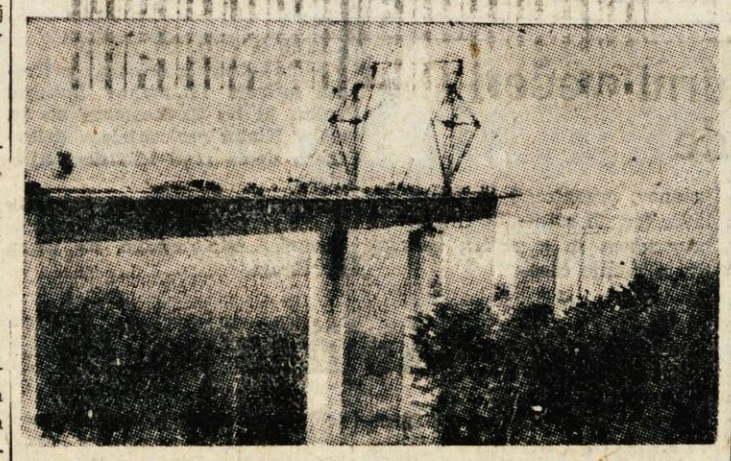

Velikan čez dolino

Na prav poseben način gradijo dolg most v Haselthalu v Franciji. Čez dolino so najprej postavili nosilne stebre, nanje pa sedaj po vrsti utrjujejo po 18 m dolge jeklene elemente mostovne konstrukcije

Hamburški izum

Borba za večjo produktivnost dela v zahodnih deželah dobiva večkrat precej nerazumljive oblike. Tako je neki lastnik kavarne v Hamburgu opazil, da se natakarice pri svojem delu precej utrudijo (s tem pa gotovo pada tudi produktivnost) pri prenašanju naročenih jedi in pijač do gostov. Da bi rešil ta problem, je montiral tekoči trak, ki prevaža natakarice iz kuhinje v dvorano restavracije. Te sedaj, dokler strežejo, prav gotovo ne morejo napraviti nobenega drugega koraka.

Skrivnost šivalnega stroja

Krojač George Keace iz Sidneya v Avstraliji ni niti najmanj slutil, kakšno presenečenje ga čaka, ko je kupil v neki komisijski trgovini šivalni stroj. — Brž, ko je stroj prinesel domov in odkril pokrov, je lahko ugotovil, da ima pokrov dvojno dno. Tukaj je našel skico pustega zemljišča v okolici mesta z nekakšnimi čudnimi znaki. Napotil se je na zemljišče, ki je bilo označeno na skici, začel je kopati in odkril zabojček z briljantnimi prstani, zapestnicami, zlatimi urami, srebrnim priborom in podobnim. Našel je tudi listič, na katerem je pisalo: »Žena me je zapustila, ker me ni ljubila. Naj dobi vse te stvari tisti, ki bo kupil šivalni stroj.«

Drag rekord

Predsedniške volitve v ZDA, bile po oceni strokovnjakov najdražje volitve v svetovni zgodovini. Volilna kampanja je stala obe stranki skupaj 150 do 200 milijonov dolarjev (od 90 do 120 milijard dinarjev).

Največ denarja so porabili za »kupovanje časa« na televiziji, saj sta morala kandidata plačati za polurni nastop 100.000 dolarjev.

Temu sledijo izdatki za najemnino volilnih uradov, potni stroški kandidatov, plakati in oglasi v časopisih. Stroške so največ krili z »volilnimi pokloni« velikih družb.

NAJHITREJŠI PILOT

S hitrostjo 2.143,3 kilometrov na uro, je sovjetski preizkusni pilot Konstantin Kakinaki postavil nov svetovni rekord v letu z avionom na reakcijski pogon. Letel je v višini 13.500 metrov z reakcijskim avionom modela E-66.

RAKETA PARIŠKIH STROKOVNJAKOV

Deset mladih Parižanov — vsi mlajši od 18 let, so v svojem prostem času skonstruirali raketo, visoko 57 centimetrov. Na prvem poizkusnem letu je raketa dosegla višino 15 kilometrov.

KOMBINEZON ZA VESOLJE

V Združenih državah so zastopnikom tiska pred kratkim pokazali novo zaščitno obleko za vesolje, ki varuje človeka pred nizkimi in visokimi temperaturami. Obleka je v celoti prekrita z aluminijevo folijo, vanjo pa je vgrajena klimatska naprava. K obleki spada še kovček z napravami za hlajenje oziroma ogrevanje obleke, ki ni pretežak, zgrajen pa je tako, da ga lahko nosijo v rokah ali na hrbtu.

Kdo je novinar?

Nemški režiser Hans Wilhelm je o novinarjih rekel tole: »Novinar je človek, ki en del svojega življenja preživi v pripovedovanju stvari, ki jih ne pozna, drugi del življenja pa se izogiba, da bi pripovedoval o stvareh, ki jih predobro pozna.«

ATOMSKI AVTOMOBIL

V kratkem se bo na cestah pojavil atomski avtomobil, ki bo veljal nekaj sto tisoč dolarjev. To je te dni sporočil neki član ameriške komisije za atomsko energijo. Po njegovih besedah bo novo vozilo prihodnosti še najbolj podobno tanku.

Plastični zemljevidi

V ZDA so za poizkušnjo izdelali zemljevide iz plastične mase, ki je vanje vtisnjen celoten profil dodoločenega ozemlja. Tudi barve na zemljevidu menda docela ustrezajo barvam v naravi. Takšni zemljevidi so zelo odporni in jih lahko brez škode zvijajo in celo zlagajo.

PESEM, TEŠKA ŠTIRI GRAME

Običajna gramofonska plošča normalne velikosti je težka okoli 250 gramov. Takšne plošče so zelo nerodne za prenašanje in tako so začeli proizvajati gramofonske plošče iz plastičnih mas, ki niso težje od 4 gramov. Njihov premer je 18 centimetrov. Takšne plošče so zelo primerne za prenašanje, saj jih je mogoče zviti kot časopis ali pa položiti v knjigo.

Mikrokirurgija

Medicinski slovar se je te dni obogatil z novo besedo in novim pojmom, to je »mikrokirurgija«, panoga medicine, ki se ukvarja s kirurgijo mikrobov.

BODICE

△ Radovljičani pa res niso od muh. Čeprav si po eni strani močno prizadevajo dati svojemu kraju kar najlepšo turistično podobo, ga po drugi vendar tudi tako polomijo, da še jaz ne morem mimo takšne polomije. Zamislite si, da so pred dnevi posekali drevo, kakršno je pri nas največja redkost. Gre za kanadsko čugo — latinci bi ji rekli Tsuga canadensis Carr — ki je že 60 let rasla na šolskem vrtu radovljiške osemletke. Mejzeks, življenje pa so ji skrajšali vsaj za 500 let, kolikor podobna drevesa rastejo v Severni Ameriki. — Nekateri Radovljičani so zaradi tega precej nejevoljni, z. te pa bom jaz našel tolažbo in jim dal tudi nasvet. Če hočejo videti čugo, naj se peljejo v

Preddvor. Tudi tam jo imajo, verjetno pa jo bodo pustili toliko časa pri miru, da bo sama odmrla.

△ Hvala lepa za pismo, ki sem ga prejel iz Doslovč pri Žirovnici. Hvala pa predvsem zato, da sem si sedaj na jasnem, kaj je Zabreznica in Breznica in kje imajo pokopališče in dvorano za gledališke prireditve. Prav gotovo se ne bom več zmotil, kot sem se doslej.

Pa še tole. Doslovčani ste res lahko upravičeno užaljeni. V vaši vasici pod hribi se je rodil F. S. Finžgar, ob nobeni cesti pa ni napisa, niti najskromnejšega, kje so Doslovče, čeprav vas vsako leto obišče povprečno 2000 izletnikov.

Vaš Bodičar

AGATA CHRISTIE 22

ALIBI

»Vsi so bili zdoma; vsaj meni se je tako dozdevalo. Šla sem v Rogerjevo sobo — imela sem tudi res opravek v tej sobi — mislim, da ni bilo nič skrivnega. Ko sem zagledala nakopičeno pošto na mizi, se mi je nenadoma nekaj zablisnilo v glavi: kdo ve, ali Roger ne shranjuje svoje oporoke v predalu pisalne mize! Hitro se odločim, že kot otrok sem bila vedno takšna. Po neprevidnosti je pustil ključ v ključavnici zgornjega predala.«

»Razumem,« sem ji pomagal. »Preiskali ste pisalno mizo. Ali ste našli oporoko?«

Gospa Ackroydova je ponovno kriknila in opazil sem, da nisem govoril dovolj diplomatično.

»Kako strašno to zveni! V resnici pa sploh ni bilo tako.«

»O, gotovo ne,« sem ji naglo zagotovil. »Oprostite mi, če se nisem pravilno izrazil.«

»Seveda, moški ste včasih tako brezobzirni. Jaz se na Rogerjevem mestu ne bi pravi nič protivila, da bi sorodniki izvedeli za mojo zadnjo voljo. Toda moški imajo vedno skrivnosti in nas s tem silijo, da si pač poiščemo pot samoobrambe.«

»In rezultat te poti samoobrambe?«

»Ravno o tem vam hočem pripovedovati. Ko sem bila pri zadnjem predalu, je vstopila Uršula Bourne. Ta trenutek je bil seveda zelo mučen Seveda sem predal zaprla, vstala in jo opozorila na malo prahu, ki je ležal na gladki površini. Toda njen pogled mi ni ugajal. Bil je skoraj podcenjevalen, če razumete, kaj mislim. Dekle mi ni nikoli ugajalo. Še več. Neprijetna mi je. Drugačna je kakor druge. Predobro vzgojena, to je moje mnenje. Dandanes sploh ne morete več razlikovati, katera ženska je dama in katera ni.«

»In kaj se je zgodilo potem?«

»Nič. Končno je prišel v sobo Roger. Vprašal je, kaj se je zgodilo, in odgovorila sem mu: »Nič, prišla sem samo po »Punch«!« Vzela sem »Punch« in šla iz sobe. Uršula je ostala. Slišala sem še, kako je vprašala Rogerja, če lahko z njim za trenutek govori. Odšla sem takoj v svojo sobo in legla. Bila sem zelo razburjena.«

»Ali je to vse?« sem vprašal. »Ste mi vse povedali?«

»D-a,« je dejala gospa Ackroydova. »O, da!« je dodala trdneje.

To obotavljanje, ki je trajalo sicer samo trenutek, mi ni ušlo in vedel sem, da še vedno nekaj skriva pred menoj. Najbrž mi je dobri duh prišepnil vprašanje, ki sem ji ga stavil:

»Gospa Ackroyd,ali ste vi pustili odprt pokrov na vitrini?«

Zardela je, ko sem jo zadel v živo in niti šminka niti puder nista mogla te rdečice zakriti. To mi je zadostovalo.

»Od kod veste...?« je šepetala.

»Pozabili ste jo torej zapreti?«

»Da, jaz... tam sta bila dva stara, zelo zanimiva srebrna novca. Čitala sem o teh stvareh in sem videla sliko nekega majhnega novca, ki je dosegel pri starinarju Christieju ogromno ceno. Podoben je bil enemu iz vitrine. Hotela sem ga vzeti s seboj v London... da bi ga ocenili. Le pomislite, kakšno veselo presenečenje bi bilo to za Rogerja, če bi bil res tako dragocen!«

Vzdržal sem se vsakršne kritike in sem sprejel zgodbo gospe Ackroydove tako, kot mi jo je povedala.

»Zakaj ste pustili pokrov odprt?«

»Ustrašila sem se,« je govorila. »Na terasi sem zaslišala korake, odhitela sem ven in dosegla zgornje nadstropje v trenutku, ko vam je Parker odprl vežna vrata.«

»To je bila gotovo gospodična Russell,«sem dejal preudarno.

Gospa Ackroydova mi je sporočila zelo zanimive podrobnosti. Ni mi bilo mar ali so bili njeni nameni glede Ackroydovih srebrnih novcev pošteni. Zanimalo me je samo dejstvo, da je gospodična Russellova vstopila skozi balkonska vrata v salon in da se torej nisem motil, ko sem domneval, da je bila zaradi hitre hoje zasopihana. Toda od kod je prišla? Mislil sem na vrtno ulico in na beli batistni robček.

»Mislite, da boste o vsem tem lahko obvestili v razumljivi obliki gospoda Poirota?« je dejala zaskrbljeno.

»O, gotovo, popolnoma.«

Končno mi je uspelo, da sem jo zapustil. Sobarica je bila v predsobi in mi je pomagala pri oblačenju plašča. To pot sem si jo natančneje ogledal. Zdelo se mi je, da je jokala.

»Zakaj ste nam pripovedovali, da vas je gospod Ackroyd v petek pozval v svojo sobo? Pravkar sem slišal, da ste ga vi zaprosili za razgovor.«

Za trenutek je povesila oči.

»Saj sem imela že tako namen, da zapustim to hišo,« je odgovorila tiho.

Nič ji nisem odgovoril. Odprla mi je hišna vrata. Ko sem stopil ven, je nenadoma rekla:

»Oprostite, sir, ali imate kakšna poročila o kapetanu Patonu?«

Odkimal sem in jo vprašujoče pogledal.

»Potrebno bi bilo, da bi se vrnil,« je tiho nadaljevala. »Res — res bi se naj vrnil. Mar nihče ne ve, kje je?«

»Ali veste vi?« sem jo ostro vprašal.

Odkimala je.

»Ne, res ne. Ne vem. Toda nekdo, ki mu je prijatelj, naj bi mu rekel, naj se vrne.«

Obotavljal sem se, ker sem upal, da bo še nekaj povedala. Njeno naslednje vprašanje me je presenetilo.

»Kdaj se je po splošnem mnenju zgodil zločin? Tik pred deseto?«

»V tem si niso edini,« sem odvrnil. »Vsekakor pa med tri četrt na deset in deseto uro.«

»Ne prej? Ne pred tri četrt na deseto?«

Pozorno sem jo pogledal.

»O tem ne more biti govora,« sem dejal. »Gospodična Ackroydova je videla strica ob tri četrt na deset še živega.«

Obrnila se je in zdelo se mi je, kakor da se je vsa njena postava zrušila.

Čedno dekle, sem si dejal, ko sem se peljal proti domu. Zelo čedno dekle!

13.

Karolina je bila doma. Poirot jo je bil obiskal; zelo se je razveselila tega obiska in ni skrivala svojega ponosa.

»Pomagam mu pri njegovih poizvedovanjih,« mi je rekla.

Bilo mi je malce neprijetno. S Karolino so že zdaj težave. Kako pa bo šele tedaj, če bo kdo pospeševal njeno nagnenje, da bi bila detektiv.

»Mar preiskuješ vso soseščino za Patonovim skrivnostnimi dekleti?« sem vprašal.

»To počenjam morda po lastnem nagibu. Ne, za gospoda Poirota moram izvedeti nekaj čisto posebnega.«

»Kaj pa takega?«

»Vedeti hoče, ali so bili Ralphovi škornji rjavi ali črni,« je dejala strašno važno Karolina.

Zijal sem vanjo. Zdaj sem končno uvidel, da sem bil strašno neumen, kar se tiče teh škornjev. Nikakor nisem mogel razumeti, kaj je hotel s tem.

»Čevlji so bili rjavi,« sem dejal. »Videl sem jih.«

»Ne čevlji, James. Škornji. Gospod Poirot hoče vedeti, če je bil par škornjev, ki jih je imel Ralph v hotelu, rjav ali črn. Od tega je mnogo odvisno.«

Naj me ima za omejenega, kdor hoče: tega nisem razumel. Karolina je menila, da ji to ne bo delalo nobenih težav. Njena najboljša prijateljica je bila Klara, služkinja gospodične Ganett. In Klara je »hodila« s čistilcem čevljev v hotelu »Pri treh merjascih«. Torej čisto preprosta zadeva.

Ko sva sedla h kosilu, je omenila Karolina s hlinjeno ravnodušnostjo:

»Kar se tiče škornjev Ralpha Patona...«

»Gospod Poirot je mislil, da so bili najbrž rjavi. Pa ni imel prav. Črni so bili.«

In Karolina je nekajkrat pokimala. Resnično je imela občutek, kakor da je Poirota imenitno posekala.

Nisem ji odgovoril. Razbijal sem si glavo, kakšen vpliv naj bi imela na vso zadevo barva Patonovih čevljev.

Ko se sem se popoldne vrnil z nekaterih obiskov pri bolnikih, mi je Karolina sporočila, da je Geoffrey Raymond pravkar odšel.

»Mar ni hotel govoriti z menoj?« sem vprašal, medtem ko sem v predsobi odlagal svoj plašč.

Karolina se je smukala okoli mene.

Hotel je govoriti z gospodom Poirotom,« je dejala. Prišel je sem, ker gospoda Poirota ni našel doma. Raymond je mislil, da je mogoče pri nas ali da boš morda lahko ti povedal, kje je.«

»Nimam pojma.«

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

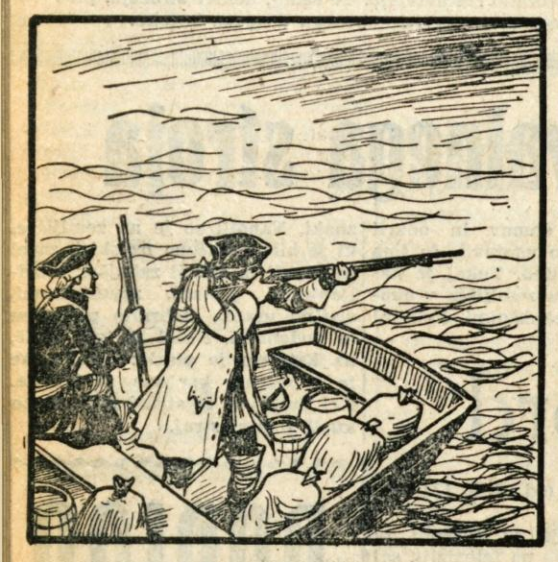

71. Najboljši strelec v čolnu je bil mr. Trelawney zato mu je kapitan svetoval: »Ali bi hoteli pihniti Izraela?« Trelawney je bil hladen kot jeklo. Pregledal je ponvico s smodnikom in nameril. Na ladji so se tudi pripravljali za strel. Prav ko je Trelawney sprožil, se je Izrael pripognil in krogla je zadela upornika, ki je stal za njim. Uporniki so zagnali krik in vik. Tudi s kopnega so se zaslišali glasovi. Tam so roparji hiteli na vrat na nos k morju, kjer sta jih čakala čolna. Naši bi bili izgubljeni, če bi jih le-ti prestregli

72. Naši so veslali na vso moč in se bližali obali. Ali na ladji so hoteli na vsak način ustreliti iz topa. Trelawney se je kljub pozibavanju čolna odločil in ponovno ustrelil. V tistem hipu je počil tudi strel iz topa. Ta strel sem slišal tudi jaz na obali, kjer sem se pogovarjal z izpostavljenim Bennom — saj se spominjate. Krogla je puhnila nizko nad čolnom. Nihče ne ve, kako se je zgodilo: čoln se je začel potapljati. Na srečo je bila ob obali plitvina. Kapitan in zdravnik sta ostala na nogah, ostali trije so se prekopicnili v vodo

TELESNA KULTURA

Simultanka velemojstra Ivkova

Edina zmaga za Bertonclja

Ivkov : kranjski šahisti 34,5 : 5,5

Kranj, 20. decembra

Kar 40 kranjskih šahistk in šahistov se je včeraj zvečer pomerilo z našim šahovskim velemojstrom Boro Ivkovom. Simultanka, ki jo je z zanimanjem spremljalo precej ljubiteljev šaha, je bila v sejni dvorani Delavskega doma v Kranju. Kranjski šahisti so si priborili 9 remijev, edino zmago pa je dosegel Vlasto Bertoncelj. — Razveseljivo je tudi to, da so v simultanki igrali zelo mladi in precej obetajoči šahisti, pa seveda tudi to, da so z Ivkovom remizirale 3 predstavnice ženskega spola.

Borislav Ivkov je star 26 let in je že pet let velemojster, mojster pa je postal že s šestnajstim letom. Ivkov je bil prvi svetovni mladinski šahovski prvak, v jugoslovanski ekipi pa je nastopil na olimpiadah v Moskvi (1958), Münchenu (1958) in v Leipzigu (1960).

Pred včerajšnjim tekmovanjem so prisotnim šahistom in gledalcem zavrteli tri filme — o šahovskem turnirju v Portorožu, o turnirju kandidatov na Bledu in o zadnji šahovski olimpiadi v Leipzigu. J. Ž.

POSTOJNSKI IN KRANJSKI GIMNAZIJCI

Preteklo soboto, 17. decembra, je bilo v Kranju povratno športno srečanje med kranjskimi in postojnskimi gimnazijci. Kranjski dijaki so imeli tako priložnost ob tem športnem dnevu videti zanimive tekme v košarki, odbojki, namiznem tenisu in šahu. — **Rezultati — košarka:** Kranj : Postojna (moški) 92:64 (45:28); Kranj : Postojna (ženske) 4:37; **odbojka:** Kranj : Postojna (moški) 2:0; Kranj : Postojna (ženske) 1:2; **namizni tenis:** Kranj : Postojna (moški) 5:2; Kranj : Postojna (ženske) 3:2; **šah:** Kranj : Postojna (moški) 4:1; Kranj : Postojna (ženske) 1:1. J.

Na Vitrancu in Bledu

umetni sankaški progi

Na zadnji seji skupnega sekretariata »Partizan« Slovenije in Športne zveze Slovenije so posvetili precejšnjo pozornost nadaljnji usodi in razvoju sankaškega športa. Predstavniki sankaške zveze so seznanili člane sekretariata z vsemi težavami in velikimi načrti za prihodnje. Dokazali so, da je sankanje kot smučanje popularna športna panoga, ki bi ob primerni podpori in razumevanju tako rekoč čez noč oživela.

Med važnimi zaključki, ki so jih sprejeli, je tudi ta, da bodo v Kranjski gori na Vitrancu in na Bledu zgradili umetni sankaški progi. Kazalo pa bi misliti na nekaj podobnega tudi v Kranju, saj vemo, da kadar so sankaške tekme, se tudi v Kranju zbere precej ljubiteljev tega športa. — Ker pa nimamo primerne sankaške proge tudi v Kranju, ta šport za sedaj nima neke posebne perspektive. Na t[illegible] sestanku je bilo govora, da bi to športno panogo razširili tudi v druge republike in da se bodo naši gorenjski tekmovalci, ki sestavljajo državno reprezentanco, udeležili tudi pomembnejših mednarodnih tekem.

Sedež sankaške zveze, ki je bil doslej na Jesenicah, bodo v kratkem preselili v Ljubljano, to predvsem zaradi uspešnejšega dela. Razen tega bodo na vsak način zagotovili potrebna finančna sredstva za razvoj sankaškega športa. Tako, kaže, se tudi sankaškemu športu odpira lepša perspektiva.

NAŠ RAZGOVOR

V pričakovanju Dedka Mraza

Po vseh krajih se zadnje dni temeljito pripravljajo za praznovanje Dedka Mraza. Prav zato smo tudi obiskali tajnico Mestnega odbora DPM v Radovljici tovarišico **Slavko Meglič.** — Na naše vprašanje, kako so se pripravili na praznovanje Novega leta, nam je odgovorila:

»Mestni odbor DPM se je skrbno pripravil na to praznovanje. Povezal se je z delovnimi kolektivi in z občinskim ljudskim odborom samim. Ti so mu nudili za izvedbo finančno pomoč, za kar se jim na tem mestu najlepše zahvaljujem. — Predvsem velja to za občinski ljudski odbor in Tovarno verig v Lescah. Na nerazumljiv odnos pa je mestni odbor DPM naletel pri Železarni Jesenice. Ta se ni odzvala naši prošnji, da podpre akcijo kljub temu, da bo obdarovanih mnogo otrok jeseniških železarjev.«

In kako bo potekal program?

»Začetek praznovanja bo 29. decembra v otroškem vrtcu, kjer imamo pripravljeno za naše najmlajše interno zabavo. Pripravili jim bomo čajanko in predvajali lutkovno predstavo »Meh za smeh«. Isti dan ob pol štirih pa bo v dvorani TVD Partizan skupna zabava za vse otroke. Dedek Mraz bo obdaril pionirski odred osemletke s prispevkom 120.000 dinarjev, ki ga bodo porabili za nabavo televizijskega aparata. — Obenem pa se moram zahvaliti tudi Kinematografskemu podjetju Radovljica, ki je dalo na razpolago aparaturo za predvajanje osem jugoslovanskih risank. Da bo praznovanje še svečanejše, bomo okrasili dom TVD Partizan in ga zelo verjetno tudi ozvočili.«

Tako je torej v Radovljici. Kaj pa po drugih krajih občine?

»Ker še nimamo povsod DPM ali pa so ta društva premalo delavna, smo imeli skupen posvet z vzgojitelji in upravitelji šol. — Povsod pripravljajo kolektivno obdaritev, združeno s predstavo,« je zaključila tovarišica Meglič.a. -u

Alpinci in skakalci na turneji

Najboljši jugoslovanski alpski smučarji so odpotovali v Italijo, kjer bodo trenirali z italijanskimi vozači. Odpotovali so: Šumi, Jenko, Jamnik, Frantar, Lakota, Ankeletova in Rutarjeva. — Vodi jih zvezni trener Magušar.

Naši najboljši smučarski skakalci: Marjan Pečar, Janez Šlibar, Miro Oman in Božo Jemc, bodo sodelovali na veliki mednarodni skakalni prireditvi »Turneja štirih skakalnic«, ki bo od 30. decembra do 6. januarja v Oberstdorfu, Garmisch-Partenkirchenu, Innsbrucku in Bischofshofenu. Ta novoletna turneja, ki je že tradicionalna, bo za naše mlade skakalce dober uvod v letošnjo sezono, saj se bodo pomerili s starimi tujimi tekmovalci. — Mladi Pečar, ki je že lani z uspehom nastopil na tej turneji in je premagal mnogo pomembnih tekmovalcev, ima tokrat lepe priložnosti (čeprav je letos, v primerjavi z drugimi, malo treniral).

POD DOBRIMI POGOJI TUDI USPEŠNO DELO

Jesenice

Preteklo soboto je imelo članstvo strelske družine »Matija Verdnik« v svojem domu pod Mežaklo nad Jesenicami, svoj redni letni občni zbor, ki mu je razen številnega članstva prisostvovalo tudi več predstavnikov družbenega in političnega življenja občine, kakor tudi nekaj občinskih in okrajnih strelskih funkcionarjev. Iz poročil in iz same razprave je bilo razvidno, da je to družina, ki precej prednjači pred ostalimi na Gorenjskem, njihovi strelci pa so znani v slovenskem in državnem merilu. — Temu so vzrok tudi dobri pogoji, saj imajo svoj strelski dom in strelišče za vojaško puško, letos pa so zgradili še strelišče za MK puško in pištolo. S finančnimi sredstvi jim je že večkrat pomagala jeseniška Železarna. Družina šteje 416 članov in članic in je tako tudi po številu najmočnejša. — O njihovih uspehih priča jo v društveni dvorani številni pokali, plakete, diplome itd. Izvolili so nov upravni odbor, njihov predsednik pa bo ponovno Mirko Dimca.

-an

ZA RAZVOJ UČITELJEV SMUČANJA

Preteklo nedeljo se je v Kranjski gori končalo tridnevno zborovanje učiteljev smučarske zveze Slovenije. Razen predelavanja nekaterih novosti pri sodobnem pouku smučanja, je zbor med drugim analiziral dosedanje delo in nakazal nekatere probleme, ki terjajo nujnih ukrepov.

Ob ugotovitvi, da je število učiteljev smučanja iz leta v leto manjše, kar je posledica odločno premajhnega prizadevanja osnovnih smučarskih organizacij, to je klubov, je zbor sprejel tudi tele sklepe:

Zbor smučarskih učiteljev bo tudi v prihodnje skrbel za vzgojo in strokovno usposabljanje že obstoječega vaditeljskega in učiteljskega kadra. Poskrbeli pa bodo tudi za to, da bo imel zadostna finančna sredstva in moralno podporo s strani Smučarske zveze Slovenije.

V najbližji prihodnosti bo treba v Sloveniji ustanoviti vsaj eno ali pa tudi več stalnih smučarskih šol.

Ker poučevanje smučanja še ni docela dognana veda, temveč se neprestano izpopolnjuje, je treba smučarskim učiteljem omogočiti vsako leto obvezen večdnevni seminar. Razen tega zbor učiteljev smučarjev meni, da je treba posvečati posebno skrb izbiri kadra za bodoče smučarske strokovnjake in je treba v tem smislu vplivati tudi na smučarske klube, ki predlagajo kandidate v razpisane tečaje.

-c-

KULTURNI RAZGLEDI — KULTURNI RAZGLEDI — KULTURNI RAZGLEDI

Komu so namenjeni kulturni večeri jeseniške Svobode

DPD Svoboda »Tone Čufar« na Jesenicah prireja v letošnji sezoni kvalitetne kulturne večere iz ciklusa »Tribuna naših dni«. Po zelo uspelem večeru o filmu, ki je bil na Jesenicah, na Plavžu in na Koroški Beli, je pripravila jeseniška Svoboda večer o knjigi, ki je bil prejšnjo sredo v dvorani Delavskega doma. Vidni jeseniški prosvetni delavci so pred mikrofonom odgovarjali na vprašanja, koliko in katere knjige berejo ter kupujejo Jeseničani. Predvsem pa je večer »Razgovor o knjigi« seznanil navzoče s pravilnim vrednotenjem knjige. Večer je dopolnjeval od intervjuja do intervjuja instrumentalni sekstet jeseniške Svobode. Taki večeri v prikupni obliki nadomeščajo enolična in včasih celo pusta predavanja.

Prof. Jože Šifrer, ki je večer pripravil, je poskrbel, da je bil ta lahko razumljiv mladini in starejšim, zlasti pa je bil dovolj bogat za prosvetne delavce. Žal pa smo ugotovili, da razen sodelujočih in dveh častnih izjem, tokrat prosvetnih delavcev ni bilo v dvorani. Uprava društva je razposlala vsem jeseniškim šolam posebna vabila v prepričanju, da se bodo razen dijakov odzvali tudi prosvetni delavci. Tudi po Železarni je bilo razpečanih 100 vabil, da ne omenim onih 300, ki so bila razposlana na vse predstavnike jeseniške javnosti.

Razgovor o knjigi je uspel, ker je bil skrbno pripravljen in dobro podan. Ni pa našel odziva pri tistih, katerim je bil predvsem namenjen. Ne bilo bi odveč, če bi vodstvo jeseniške Svobode povabilo na sestanek predstavnike šol, ustanov, organizacij in javne delavce ter jih seznanilo z delovnim programom in z večeri, kakršne uvaja zadnje čase.

BOR O SVOJEM DELU

Klub kulturnih delavcev v Kranju prireja III. petkov kulturni večer, ki bo 23. decembra ob 19. uri v Klubu proizvajalcev delavskega doma (nad Ljudsko knjižnico).

To pot bo pesnik in dramatik Vladimir Pavšič (Matej Bor) odgovarjal udeležencem na razna vprašanja.

Novice s knjižne police

PESEM O LJUBEZNI IN SMRTI KRIŠTOFA RILKEJA — S tem delom dobivamo v slovenščino enega najpomembnejših literarnih ustvarjalcev polpretekle dobe, R. M. Rilkeja. V prefinjenem pesniškem jeziku je Rilke v svojem delu, ki ga je postavil v okvir svojih prednikov, izrazil svoj odnos do dveh bistvenih vprašanj človekovega bivanja — ljubezni in smrti. Ta Kornet, ki ga je prevedel Franc Albrecht, spremno besedo pa napisal Kajetan Kovič, je izšel pri Državni založbi Slovenije v zbirki Večni sopotnik. Vse delo preveva izredno močna emocija, ki je tako značilna za Rilkejevo ljubezensko liriko.

POTÖFI — V prevodu Štefana Šerka dobivamo tokrat Slovenci barvit življenjepis Gyula Illyesa o velikem madžarskem pesniku Potöfiju. Literarni ustvarjalec, ki se je rodil na prelomu stoletja, je pomembno ime v sodobni madžarski literaturi. Potöfijeve pesmi v knjigi so prevedli Kajetan Kovič, Peter Levec, Jože Šmid in Viktor Konjar. Ollys govori o svojem delu, o Potöfijevi poti — o njegovem zasebnem življenju in bojih v javnosti.

CLAUDELLE INGLISH — V »Kiosku« je izšla knjiga Erskine Caldwell — Claudelle Inglish. Tega ustvarjalca v slovenščini že poznamo. Tudi v tej knjigi, kot skoraj v vseh svojih delih, slika pisatelj ameriški jug. — Claudelle Inglish, hči preprostega kmeta, čaka svojega fanta, ki je pri vojakih. Toda ta se poroči z drugo. Caldwell to prizadene in odslej krene po svoje. — Prevod je delo Rane Suklje.

HOLANDSKO SLIKARSTVO — V zbirki »Likovni zvezki« je izšla nedavno tega knjiga Luca Menešeta o holandskem slikarstvu XVII. stoletja. V knjigi je vsebinski razvoj povezan z zgodovinskim, političnim in družbenim dogajanjem tega stoletja in prav zato je knjiga še toliko pomembnejša.

LUCIJA KRALJ — Kazimirz Brandys. Po svojih številnih knjigah, med njimi je tudi »Leseni konj«, ki ga pri nas dobro poznamo, prihaja ta znani poljski pisatelj s svojo knjigo Lucija Kralj ponovno k nam. Delo je napisano izredno humano in izpoveduje avtorjevo ljubezen do Varšave in njenih prebivalcev. Knjigo je prevedel Uroš Kraigher, izšla pa je pri Državni založbi Slovenije.

PRIGODE TOMA SAWYERJA — Prigode, po nekaj letih prihajajo zopet k našim najmlajšim. Duhoviti Mark Twain je po 100 letih še vedno aktualen in priljubljen. Tom Sawyer pa s svojimi dogodivščinami sodi med klasična dela mladinske literature in bodo po njem radi segli številni mladi bralci.

I V E R I

● Filmski klub »Action« prikazuje v teh dneh v Parizu številne kratkometražne kubanske filme, ki s svojo tematiko segajo v borbo kubanskega ljudstva za osvoboditev in uspehe, ki jih dosegajo v sedanjosti. Pred kratkim je Kubo obiskal tudi znani scenarist Zavattini, ki je napisal ob svojem obisku tudi dva scenarija.

● Moderna galerija v Beogradu, za katero sta izdelala načrte Ivanka Raspopovič in Ivo Antič, bo zgrajena v kompleksu kulturnih in umetniških ustanov na levem bregu Save.

● Leningrajski simfonični orkester je na svojem gostovanju v Londonu izvajal najnovejše delo skladatelja Dimitrija Šoštakoviča — koncert za violončelo in orkester. To delo je bilo tokrat prvič izvajano izven meja Sovjetske zveze.

● Deset let bo tega, kar je skupina evropskih intelektualcev ustanovila v Benetkah evropsko društvo za kulturo (Société'Européane de Culture). Društvo raste iz leta v leto in ima danes že nekaj nad 1500 članov: med njimi so zveneča imena kakor: J. Cassou, I. Ehrenburg, A. Moravia, P. Picasso, J. P. Sartre, J. B. Pristley, S. Quasimodo, E. Vittorini. Tudi v Jugoslaviji imamo 35 članov tega društva, med njimi 6 Slovencev — Frana Cvitra, Božidarja Jakca, Bratka Krefta, Filipa Kalana, Stanka Škerla in Josipa Vidmarja. Združenje izdaja tudi svoje glasilo »Comprendre«.

● Ob svečanosti ob praznovanju 100-letnice Hrvatskega narodnega gledališča so v Zagrebu prvič predvajali opero Ive Tijardoviča »Marko Polo«.

● John Griersohn je v filmskem svetu prav gotovo izredna osebnost. Pred kratkim se je zadrževal ta glavni urednik dokumentarnega televizijskega programa angleške IBC v Jugoslaviji. — Ob svojem obisku je izbral nekaj kratkih filmov, ki jih bo pokazal angleški televizijski publiki.

ZA DAN JLA NA JESENICAH OSREDNJA PROSLAVA

Za dostojno počastitev Dneva JLA na Jesenicah sta se odločila UROJ in Odred predvojaške vzgoje na Jesenicah za organiziranje skupne osrednje proslave. Le-ta bo v sredo popoldne v domu TVD Partizan. Razen govora o pomenu praznovanja in razdelitve nagrad ter diplom, bo obsegala proslava kulturne in telovadne točke, ki jih bosta izvajala Svoboda Jesenice in TVD Partizan. Svoboda »Tone Čufar« bo sodelovala na proslavi s komornim pevskim zborom, vokalnim kvintetom in instrumentalnim sekstetom. TVD Partizan pa bo dopolnil program z dvema telovadnima točkama, medtem ko bodo pripravili ostale točke člani UROJ ter predvojaški obvezniki.

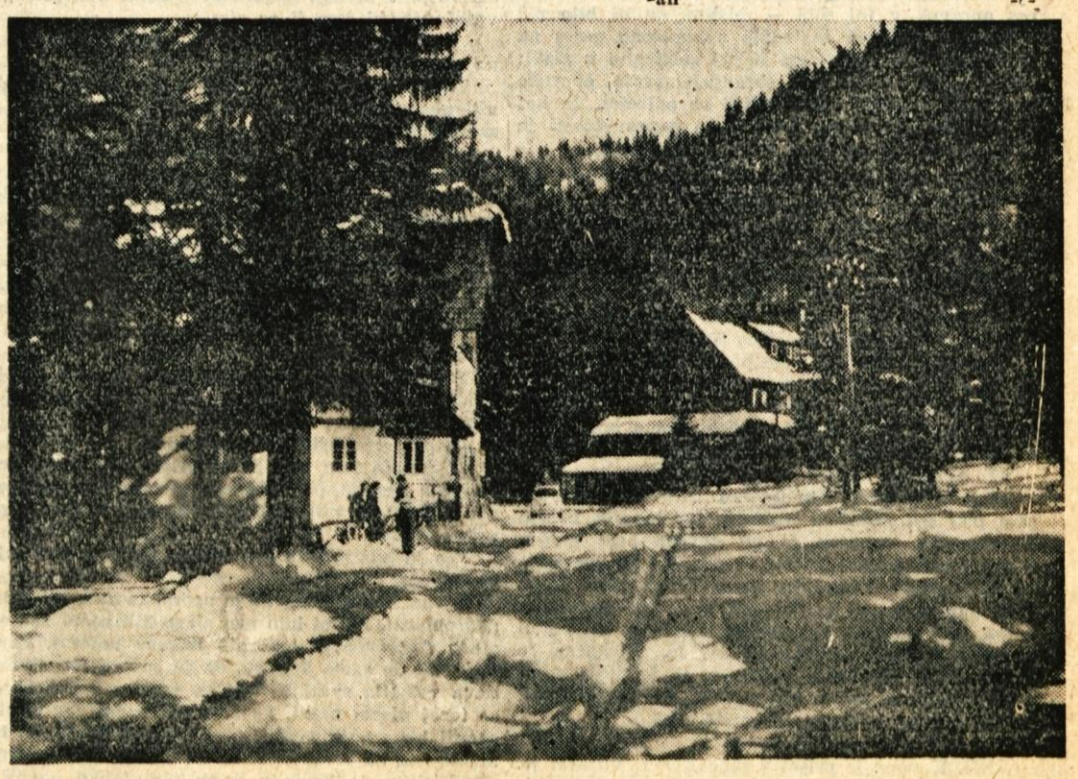

Čeprav snežna odeja povsod še ni dovolj debela za zimski šport, se vendar že najbolj znana zimska središča oživela. — Tako je tudi v Planici (na sliki)